

PA-KL 85

**Pensionsavtal
för arbetstagare hos
kommuner och landsting**

**I lydelse fr o m
1995-01-01**

Innehåll

Förkortningar	3
Pensionsbestämmelser för arbetstagare hos kommuner och landsting - PA-KL 85.....	5
§ 1 Giltighetsområde m m	5
§ 2 Pensionsförmåner.....	9
§ 3 Pensionsålder och pensioneringsperiod	10
§ 4 Avgångsskyldighet	10
§ 5 Pensionsgrundande tid och tidsfaktor	12
§ 6 Medförd pensionsrätt	14
§ 7 Pensionsgrundande lön och årspoäng	22
§ 8 Beräkningstidpunkt, beräkningsår och årsmedelpoäng.....	24
§ 9 Ålderspension	27
§ 10 Visstidspension.....	29
§ 11 Kompletterande delpension	32
§ 12 Garantipension.....	34
§ 12 a Sjukpension	37
§ 13 Efterlevandepension till vuxen.....	39
§ 13 a Kompletterande änkepension	41
§ 13 b Barnpension.....	42
§ 14 Samordning med socialförsäkringsförmåner m m.....	44
§ 15 Livränta	47
§ 16 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån.....	51
§ 17 Tidpunkt för ändring av pensionsförmån	52
§ 18 Ändringar av och tillägg till pensionsbestämmelserna	52
§ 19 Meddelande om pensionsförmån m m	52
§ 20 Uppgiftsskyldighet m m	52
§ 21 Utbetalning av pensionsförmån och räntebestämmelser m m	53
§ 22 Avrundningsregler.....	56
§ 23 Handläggning av tvister.....	57

Bilaga 1 till PA-KL 85 Pensionsåldersförteckning.....	59
Bilaga 2 till PA-KL 85 Förteckning över sådana andra arbetsgivare än kommuner, som avses i § 6 mom 2 a)	61
Bilaga 3 till PA-KL 85 Försäkringstekniska grunder för beräkning av pensionsförmåns kapitalvärde	62
Hjälpstabeller	65

Förkortningar

AB	Allmänna bestämmelser (i lönekollektivavtal)
ADT	Kollektivavtal för deltidanställd trafikpersonal
AFL	Lag om allmän försäkring
AGF-KL	Bestämmelser om avgångsförmåner för arbetstagare hos kommuner, landsting, församlingar m fl
AGS-KL	Avtalsgruppsjukförsäkring för anställda hos kommuner, landsting, församlingar m fl
AMF	Arbetsmarknadsförsäkringar
BF	Befattningsgrupp
BOK	Befattningsområde kommuner
BOL	Befattningsområde landsting
CAF	Specialbestämmelser för centralt reglerade anställningar hos församlingar
CAK	Specialbestämmelser för centralt reglerade anställningar hos kommuner
CAL	Specialbestämmelser för centralt reglerade anställningar hos landsting
DPL	Lag om delpensionsförsäkring
GST	Kollektivavtal för heltidanställd trafikpersonal
ITP-planen	Plan för industrins och handelns tilläggspension för tjänstemän
KFP	Kooperationens förhandlingsorganisation
KP	Kooperationens pensionsanstalt
KPA	Kommunernas pensionsanstalt
KPR	Pensionsreglemente (1970) för arbetstagare hos kommuner (avser primärkommuner)
KPRF	Pensionsreglemente för heltidssysselsatta förtroendevalda i primärkommuner
LAF	Lag om arbetsskadeförsäkring
LANT	Kollektivavtal mellan Landstingsförbundet och Svenska Lantarbetareförbundet

LAS	Lag om anställningsskydd
LKPR	Pensionsreglemente (1970) för arbetstagare hos kommuner (avser landsting)
LKPRF	Pensionsreglemente för heltidssysselsatta förtroendevalda i landstingskommuner
LO	Landsorganisationer i Sverige
LPAK	Pensionsavtal (1978) för arbetstagare hos kommuner (avser landsting)
LSP	Lag om statligt personskadeskydd
MBL	Lag om medbestämmande i arbetslivet
PA	Statligt pensionsavtal
PAK	Pensionsavtal (1978) för arbetstagare hos kommuner (avser primärkommuner)
PRF-KL	Normalpensionsreglemente för kommunala förtroendevalda
PTK	Privattjänstemannakartellen
SAF	Svenska Arbetsgivareföreningen
SAVFS	Statens arbetsgivarverks författningssamling
SFS	Svensk författningssamling
STS	Standardiseringskommissionen i Sverige
SPR	Statens allmänna tjänstepensionsreglemente
STP	Kollektivavtal mellan SAF och LO om särskild tilläggspension
STPK	Kollektivavtal mellan Kooperationens förhandlingsorganisation och LO om särskild tilläggspension inom kooperationen
VAKD	Kollektivavtal för vissa deltidanställda vaktmästare vid kommunala fastigheter

Pensionsbestämmelser för arbetstagare hos kommuner och landsting - PA-KL 85

§ 1 Giltighetsområde m m

1 I den mån inte lag, författning eller andra av statlig myndighet meddelade eller fastställda bestämmelser föranleder annat eller annat följer av mom 2 nedan, gäller dessa pensionsbestämmelser - nedan kallade PA-KL - i den omfattning som anges nedan.

PA-KL gäller för arbetstagare som uppfyller följande villkor:

- anställd hos arbetsgivaren enligt kollektivavtal vari ingår allmänna bestämmelser (AB),
- hänförs till grupp 1,
- har en överenskommen arbetstid omfattande minst 40 procent av den för motsvarande heltidsanställd gällande arbetstid och
- fyllt 18 år.

Oaktat vad som sägs ovan om grupp 1 respektive 40 procent gäller PA-KL för vissa arbetstagare under de förutsättningar som anges i tillämpningsföreskrifterna.

PA-KL gäller vidare för den som tidigare varit anställd hos arbetsgivaren och som på grund härav är berättigad till egenpension eller livränta enligt PA-KL.

Med **arbetstagare** avses den för vilken PA-KL gäller.

Anmärkning

Med arbetstagare förstås följaktligen även den som uppbär eller äger rätt till egenpension eller livränta enligt PA-KL.

Med **kommun** avses primärkommun, landstingskommun, kommunalförbund, församling eller kyrklig samfällighet.

1) Med **basbelopp** avses i detta avtal basbeloppet enligt AFL. Beräkning av årspoäng enligt § 7 skall dock ske med basbeloppet ökat med det belopp som följer av 1 kap 6 § sista stycket AFL.

2 PA-KL gäller inte för arbetstagare

- a) för vilken i anställningen hos arbetsgivaren gäller andra tjänstepensionsbestämmelser,
- b) som vid tillträdet av anställningen uppbär förtidspension eller sjukbidrag enligt AFL, livränta enligt LAF eller LSP med en omfattning av minst 50 procent eller egenpension på grund av anställning eller uppdrag eller
- c) som vid tillträdet av senaste anställningen har mindre än ett år kvar till pensionsåldern eller pensioneringsperiodens nedre gräns enligt § 3.

Anmärkning till b)

Pensionsersättning (motsvarande) enligt statligt trygghetsavtal är att anse som egenpension.

Anmärkning till c)

Med "senaste anställningen" avses den senaste period varunder arbetstagaren haft sammanhängande anställningar enligt § 1 mom 1 hos arbetsgivaren.

Arbetsgivaren kan, beträffande arbetstagare som avses i b), för särskilt fall besluta att PA-KL ändock skall gälla och fastställer i sådant fall de villkor härför, som kan finnas motiverade.

3 PA-KL upphör att gälla för arbetstagare som

- a) avgår från anställningen utan att ha rätt till egenpension eller till månadsersättning från av arbetsgivaren tecknad AGS-KL,
- b) avgått från anställningen och vars rätt till sådan förmån som anges i § 9 mom 1 a)-d) upphör före pensionsåldern eller pensioneringsperiodens nedre gräns eller
- c) övergår till sådan anställning hos arbetsgivaren för vilken PA-KL inte gäller.

Får arbetstagare vid avgången rätt till livränta enligt § 15 fortsätter PA-KL att gälla för arbetstagaren i de avseenden som berör livräntan.

1) Ändring fr o m 1995-01-01. Se förhandlingsprotokoll 1994-12-22 § 2 punkt 1b.

4 Arbetstagare som avses i mom 3 a) eller c) har från avgångstidpunkten rätt till efterskydd under en tid av 270 kalenderdagar om

- arbetstagaren har rätt till livränta på grund av anställningen hos arbetsgivaren eller
- PA-KL gällt för arbetstagaren hos arbetsgivaren sedan minst 120 kalenderdagar och arbetstagaren avgått av annan anledning än egen uppsägning eller eget förvållande

samt arbetstagaren inte erhållit annan anställning förenad med pensionsrätt.

Efterskyddet innebär att rätt till ålderspension enligt § 9 mom 1 c) eller d), garantipension, sjukpension eller efterlevandepension föreligger, om under nämnda 270 kalenderdagar uppstår förhållande, som vid fortsatt anställning skulle ha givit rätt till sådan förmån.

Tillämpningsföreskrifter

till § 1 mom 1

Dagbarnvårdare

Arbetstagare grupp 1b.

Viss jourtjänstgörande personal

Arbetstagare grupp 1 eller 2 med fortlöpande regelbundet arbete omfattande minst tre månader och med jourpassen sammanlagt uppgående till i genomsnitt 21 timmar per vecka.

Städpersonal med beting

Arbetstagare med det totala antalet årsminuter enligt vid varje tid gällande löneformulär uppgående till minst 48 000 årsminuter.

Viss timanställd städpersonal (övergångsbestämmelse)

För arbetstagare grupp 2 som av arbetsgivaren överförs från särskilda bestämmelser för betingsarbetande städpersonal (före 1994-01-01 CAK nr 215) och som vid överföringen inte kunnat erbjudas sysselsättning nog för att hänföras till grupp 1 gäller följande övergångsbestämmelse intill arbetstagaren erbjuds arbetsuppgifter motsvarande grupp 1-anställning.

Arbetstagaren bibehåller pensionsrätt under förutsättning att arbetstagarens betingstädning vid överföringstillfället haft en omfattning som medgav en sådan rätt (48 000 årsminuter). Om, vid senare tidpunkt, sysselsättningsgraden minskas till en nivå som vid betingstädning skulle motsvara mindre än 48 000 årsminuter, upphör sådan pensionsrätt.

Kyrkokommunal personal II Betingstjänstgörande städpersonal

Arbetstagare med det totala antalet årsminuter enligt vid varje tid gällande löneformulär uppgående till minst 48 000 årsminuter.

Vissa läkare grupp 2

Legitimerad läkare och läkare med svensk läkarexamen som hos kommun erhållit vikariatsförordnande på befattning som regleras enligt specialbestämmelse för läkare och har en överenskommen arbetstid omfattande minst 40 procent av den för motsvarande heltidsanställd gällande arbetstiden.

Anmärkning

Arbetstagare som samtidigt innehar grupp 1-anställning hos egen eller annan kommunal arbetsgivare, bör inte uppbära högre pensionsförmån än vad en heltidsanställd arbetstagare grupp 1 erhåller. Storleken av pensionsförmån skall - efter de centrala parternas hörande - prövas i anslutning till inträffat pensionsfall.

Övergångsbestämmelser

till § 1 mom 1 och 2

PA-KL gäller inte för arbetstagare

- som uppnått pensionsåldern enligt PAK/LPAK före 1985-01-01 eller dessförinnan avgått från anställningen,
- för vilken PAK/LPAK inte gällde 1984-12-31 och som 1985-01-01 har mindre än ett år kvar till pensionsåldern eller pensioneringsperiodens nedre gräns enligt § 3.

§ 2 Pensionsförmåner

1 Pensionsförmåner enligt PA-KL utgör:

a) egenpension

- ålderspension
- visstidspension
- garantipension
- sjukpension

b) kompletterande delpension

c) efterlevandepension

- efterlevandepension till vuxen
- kompletterande änkepension
- barnpension

d) livränta

Anmärkning

Beträffande sjukpension i vissa fall, se förhandlingsprotokoll 1984-11-15 § 5 punkt 1.

2 Egenpension enligt mom 1 a) är bruttopensionsförmån. Detta innebär att i pensionen inräknas - samordnas - förmåner enligt socialförsäkring eller därmed jämförlig anordning. Närmare bestämmelser om samordningen finns i § 14.

Den del av bruttopensionsförmånen som återstår - i förekommande fall efter samordning - kallas kompletteringspension.

Anmärkning

I mom 2 avsedd förmån skall samordnas även om den inte utgivits, om orsaken härtill varit, att i lag (motsvarande) förutsatt framställning inte gjorts eller arbetstagaren eljest underlåtit att iakttä gällande föreskrifter.

§ 3 Pensionsålder och pensioneringsperiod

1 Arbetstagares pensionsålder eller pensioneringsperiod framgår av särskild förteckning (Bilaga 1) och är

- a) 65 år, som uppnås vid utgången av månaden före den då arbetstagaren fyller 65 år,
- b) 63-65 år, varvid periodens nedre gräns infaller vid utgången av månaden då arbetstagaren fyller 63 år och periodens övre gräns vid utgången av månaden före den då arbetstagaren fyller 65 år,
- c) 63 år, som uppnås vid utgången av den månad då arbetstagaren fyller 63 år eller
- d) 60 år, som uppnås vid utgången av den månad då arbetstagaren fyller 60 år.

Anmärkning

Beträffande förtida och uppskjutet uttag, se § 9.

2 För arbetstagare som i samband med uttag av delpension enligt NDPL eller kompletterande delpension omplaceras till annan anställning gäller, så länge delpension utges, pensionsåldern eller pensioneringsperioden för den anställning från vilken omplacering skett.

Arbetstagare som efter fyllda 55 år omplaceras hos arbetsgivaren av hälsoskäl till anställning med högre pensionsålder (pensioneringsperiod) bibehåller pensionsåldern (pensioneringsperioden) för den anställning från vilken omplacering skett. Arbetsgivaren kan besluta att motsvarande skall gälla om arbetstagaren omplaceras av organisatoriska skäl.

§ 4 Avgångsskyldighet

1 Arbetstagare är skyldig att avgå från anställningen när pensionsåldern eller pensioneringsperiodens övre gräns uppnås.

Arbetstagare kan genom särskilt beslut av arbetsgivaren medges kvarstå i anställningen efter pensionsåldern eller periodens övre gräns.

Anmärkning

Ansökan om kvarstående i anställning bör snarast delges berörd lokal arbetstagarorganisation, som äger rätt att i enskilt fall begära förhandling med arbetsgivaren härom.¹⁾

Arbetstagare som omfattas av bestämmelserna om pensioneringsperiod och som uppnått nedre gränsen och som berörs av arbetsgivarens beslut om omorganisation, omlokalisering, inskränkning eller nedläggning av verksamhet är skyldig att avgå från anställningen före övre gränsen om arbetsgivaren så önskar.

2 Arbetstagare är skyldig att avgå då arbetsgivaren konstaterat att

- a) arbetstagaren till följd av förlorad eller nedsatt arbetsförmåga är för framtiden oförmögen att på tillfredsställande sätt utföra sitt arbete eller
- b) arbetstagaren till följd av förlorad eller nedsatt arbetsförmåga under en tid av två år i följd antingen inte arbetat eller arbetat endast försöksvis kortare tid och att det enligt läkares bedömning såväl är sannolikt att arbetstagaren inte kan återinträda i arbete inom ytterligare ett år som ovisst om vidare utveckling av arbetsförmågan.

Beslut om avgång enligt a) eller b) får fattas först sedan arbetsgivaren med beaktande av bestämmelserna i LAS konstaterat att arbetstagaren inte kan omplaceras till annat arbete hos arbetsgivaren och arbetstagaren haft skälig tid, minst 14 dagar, att yttra sig härom. Yttrande om beslutet erfordras dock inte om arbetsgivarens beslut endast avser omreglering av anställningen genom minskad arbetstid.

Anmärkning

De centrala parterna har i riktlinjer angett sin gemensamma uppfattning om tillämpningen av mom 2.

Riktlinjer

till § 4 mom 2

Avgångsskyldigheten enligt § 4 mom 2 innebär enligt parternas gemensamma uppfattning följande beträffande arbetstagare som beviljats **partiell förtidspension** enligt AFL.

¹⁾ Se även förhandlingsprotokoll 1984-11-15 § 4 punkt 8.

Beslutar arbetsgivaren att omreglera anställningen för ovan avsedd arbetstagarare, är arbetstagararen skyldig att avgå från anställningen och övergå till anställning med lägre sysselsättningsgrad och oförändrade eller andra arbetsuppgifter. Sysselsättningsgraden i den nya anställningen fastställs härvid så att den motsvarar den tidigare sysselsättningsgraden minskad med graden av förtidspension multiplicerad med den tidigare sysselsättningsgraden.

Exempel 1

Heltidsanställd arbetstagarare erhåller halv förtidspension enligt AFL:

*Heltidsanställningen omregleras till halvtidsanställning.
(1,0 - 1/2 x 1,0 = 0,5)*

Exempel 2

Deltidsanställd arbetstagarare (90 procents omfattning) erhåller två tredjedels förtidspension:

Anställningen omregleras till grupp 2-anställning med omfattning 30 procent. (0,9 - 2/3 x 0,9 = 0,3)

Omregleras grupp 1-anställning till grupp 2-anställning, bibehåller arbetstagararen sina grupp 1-förmåner.

Arbetstagarare, vars anställning omreglerats enligt ovan och vars förtidspension helt upphör genom att arbetsförmågan inte längre är nedsatt, bör om arbetsgivaren prövar så är möjligt - beredas tillfälle till återanställning hos arbetsgivaren.

§ 5 Pensionsgrundande tid och tidsfaktor

(Gäller fr o m 1990-07-01)¹⁾

1 För hel pension erfordras att den pensionsgrundande tiden är minst 30 år.

Pensionsgrundande tid tillgodoräknas tidigast från och med månaden efter den då arbetstagararen fyllt 28 år - om inte annat följer av § 6 - och utgörs av

- a) anställningstid varunder PA-KL gällt för arbetstagararen dock längst intill den månad arbetstagararen uppnår pensionsåldern eller pensioneringsperiodens övre gräns,
- b) tid från avgången intill den månad arbetstagararen uppnår pensionsåldern eller pensioneringsperiodens övre gräns vid beräkning av ålderspension, garantipension, sjukpension eller kompletterande änkepension,
- c) tid för sedvanligt anställningsuppehåll uppgående till högst 270 kalenderdagar för säsonganställd arbetstagarare och
- d) tid i annan anställning eller i uppdrag som skall tillgodoräknas enligt § 6.

Pensionsgrundande tid uttrycks i år och tillgodoräknas högst i den omfattning som svarar mot ifrågavarande kalendertid.

2 Som pensionsgrundande tid tillgodoräknas inte tid för sammanhängande ledighet i den mån denna överstiger 18 månader, varunder arbetstagararen inte för någon del av dag har rätt till lön eller motsvarande ersättning enligt AFL. Arbetsgivaren kan dock besluta att tillgodoräkning av ledighetstid skall ske.

3 **Tidsfaktorn** är kvoten mellan pensionsgrundande tid och 30 år, dock högst talet 1.

4 För arbetstagarare anställd på särskilt visstidsförordnande gäller - oavsett vad som sägs i mom 1 och 3 - vid beräkning av ålderspension, sjukpension och kompletterande änkepension följande

- för hel pension erfordras att den pensionsgrundande tiden är minst 12 år,
- annan tid än anställningstid i särskilt visstidsförordnande reduceras genom multiplikation med 12/30,
- tidsfaktorn är kvoten mellan pensionsgrundande tid och 12 år, dock högst talet 1 och
- tidsfaktorn får inte understiga den särskilda tidsfaktor enligt § 10 mom 2 som använts för beräkning av visstidspension.

¹⁾ Se även förhandlingsprotokoll 1990-01-04 § 3 punkt 1.

Övergångsbestämmelser

till § 5 mom 1

1 För arbetstagare som 1984-12-31 var anställd och hade pensionsrätt enligt arbetsgivarens pensionsavtal (PAK/LPAK) tillgodoräknas anställningstid före 1985-01-01 som pensionsgrundande tid med tillämpning av bestämmelserna i § 6 mom 2 a) andra stycket.

2 För arbetstagare, för vilken PAK/LPAK inte gällde 1984-12-31 på grund av villkoret i § 1 mom 3 c) PAK/LPAK och för vilken PA-KL gäller 1985-01-01 skall pensionsgrundande tid tillgodoräknas endast i den pågående anställningen (högst 4 år). Pensionsgrundande tid i denna anställning tillgodoräknas enligt punkt 1 ovan.

3 Vid tillgodoräkning av pensionsgrundande tid före 1974-01-01 beaktas tid även före 28 års ålder, om denna tid skulle ha tillgodoräknats enligt tidigare pensionsbestämmelser.

4 Vid tillgodoräkning av pensionsgrundande tid före 1990-07-01 gäller alltså bestämmelserna i deras lydelse före 1990-07-01.

§ 6 Medförd pensionsrätt

1 Har arbetstagare i annan anställning¹⁾ eller i uppdrag som kommunalt förtroendevald förvärvat pensionsrätt skall arbetstagaren tillgodoräknas pensionsgrundande tid på grund av sådan pensionsrätt - *tidssamordning*²⁾.

Tidssamordning förutsätter att arbetsgivaren tillgodogör sig den medförda pensionsrätten. Sådan samordning sker från och med den tidpunkt då pensionsförmån enligt PA-KL skall utges.

Från tidssamordning undantas sådan pensionsrätt som, vid den tidpunkt då pension enligt PA-KL skall utges, sammanhänger med någon av följande situationer

- a) arbetstagaren har anställning eller uppdrag hos annan arbetsgivare,
- b) arbetstagaren erhåller månadsersättning från AGS-KL och har rätt till en framtida ålderspension på grund av anställning hos annan arbetsgivare,

1) Se även förhandlingsprotokoll 1988-04-28 § 3 punkt 2

2) Se även förhandlingsprotokoll 1990-01-04 § 3 punkt 2

- c) arbetstagaren uppbär eller börjar uppbära pension på grund av anställning eller uppdrag hos annan arbetsgivare eller
- d) förmånsberättigad uppbär eller börjar uppbära efterlevandepension på grund av anställning eller uppdrag hos annan arbetsgivare.

Anmärkning

Med pension avses ovan egenpension, kompletterande delpension eller efterlevandepension enligt PA-KL eller motsvarande förmåner enligt andra pensionsbestämmelser.

Från tidssamordningen undantas vidare pensionsrätt på grund av anställning i försvarsväsendets reserver, pensionsrätt enligt bestämmelser om sjömanspension och pensionsförmån som helt grundats på arbetstagarens egna avgiftsinbetalningar.

Har arbetstagare, då pension enligt PA-KL skall utges, pensionsrätt på grund av flera anställningar eller uppdrag utan att samtidigt uppehålla dessa, skall arbetstagaren anses inneha enbart den anställning som arbetstagaren sist uppehållit. Anställning som arbetstagaren inte uppehåller vid pensionsfallet skall anses ha upphört vid ledighetens början.

Beträffande tidssamordning med pensionsrätt enligt STP/STPK-planen gäller endast första och andra styckena ovan samt mom 2 e) och mom 6.

2 Som pensionsgrundande tid enligt mom 1 tillgodoräknas tid i annan anställning eller i uppdrag enligt följande.

- a) **Pensionsbestämmelser för arbetstagare hos kommun eller annan i bilaga 2 angiven arbetsgivare**

Tid i anställning efter 1984-12-31 som tillgodoräknas som pensionsgrundande tid enligt i rubriken angivna bestämmelser.

Tid i anställning före 1985-01-01 tillgodoräknas som pensionsgrundande tid om anställningstiden beaktats för tjänstetidstillgodoräkning enligt PAK/LPAK (motsvarande). I fråga om avdrag för ledighet skall i stället för bestämmelserna i § 5 mom 3 PAK/LPAK (motsvarande) gälla vad som sägs i § 5 mom 2.

b) Pensionsbestämmelser för kommunalt förtroendevalda huvudsakligen överensstämmande med PRF-KL

Uppdragstid som kommunalt förtroendevald tillgodoräknas som pensionsgrundande tid om tiden tillgodoräknats enligt i rubriken angivna bestämmelser.

c) Statliga pensionsbestämmelser

Tid i anställning tillgodoräknas som pensionsgrundande tid om anställningstiden beaktats för tjänsteårsberäkning enligt statliga pensionsbestämmelser. Härvid skall i fråga om ledigheter gälla vad som sägs i § 5 mom 2.

Anmärkning 1

Med statliga pensionsbestämmelser avses pensionsavtalet PA-91, äldre statligt pensionsavtal (PA), förordningen (1987:1060) om tjänstepension för vissa arbetstagare med icke-statlig anställning (PISA), Statens allmänna tjänstepensionsreglemente (SPR), tidigare för statliga arbetstagare gällande pensionsreglementen, 1919 och 1949 års SPA-reglementen samt även de pensionsbestämmelser som från och med 1960-01-01 gäller för arbetstagare hos allmän försäkringskassa.

Anmärkning 2

Arbetstagare i anställning inom statlig verksamhet, som övertagits av kommun, får tillgodoräkna anställningstid även före 28 års ålder, som skulle ha beaktats för pension enligt de statliga pensionsbestämmelserna.

d) Avtal om plan för industrins och handelns tilläggspension för tjänstemän mellan SAF och PTK (ITP-planen) samt pensionsplaner i huvudsaklig överensstämmelse med ITP-planen

Tid - även före 28 års ålder - som ligger till grund för fribrev tillgodoräknas som pensionsgrundande tid.

e) Avtal om särskild tilläggspension mellan SAF respektive KFO och LO (STP/STPK-planen)

Tid - även före 28 års ålder - som ligger till grund för kostnadsbidrag eller pension från AMF eller KP tillgodoräknas som pensionsgrundande tid för ålderspension.

f) Pensionsbestämmelser i huvudsaklig överensstämmelse med antingen PA-KL eller med tidigare gällande kommunala pensionsbestämmelser

Tid som grundar rätt till livränta (fribrev) tillgodoräknas som pensionsgrundande tid med tillämpning av bestämmelserna under a) ovan.

g) Andra pensionsbestämmelser

Pensionsgrundande tid tillgodoräknas enligt värderingsregler i tillämpningsföreskrifterna.

3 Föreligger i fall, då tidssamordning enligt mom 1 skall ske, rätt till förmån som motsvarar livränta enligt PA-KL på grund av den i tidigare anställning eller uppdrag förvärvade pensionsrätten, skall denna pensionsrätt i sin helhet tillfalla arbetsgivaren.

Anmärkning

Med förmån som motsvarar livränta enligt PA-KL avses t ex livränta enligt äldre kommunala pensionsbestämmelser, livränta enligt statliga pensionsbestämmelser eller förmån på grund av pensionsförsäkring (fribrev).

Förmån, som enligt föregående stycke skall tillfalla arbetsgivaren, skall - om förmånen utges av staten eller av annan arbetsgivare med vilken regler om ömsesidigt finansiellt sistaansvar tillämpas - återföras till staten eller till ifrågavarande arbetsgivare.

Har förmån tillfallit arbetsgivaren skall - i andra fall än vad som avses i föregående stycke - kompletteringspensionen, efterlevandepensionen eller livräntan bestämmas så att dess värde uppgår till minst värdet av den medförda förmånen. Värdet av den medförda förmånen bestäms enligt de regler som anges i tillämpningsföreskrifterna.

Förmån, som enligt bestämmelserna i första stycket inte skall tillfalla arbetsgivaren och andra förmåner som inte kan tillfalla arbetsgivaren, skall denne tillgodogöra sig genom minskning av pensionen enligt PA-KL.

4 Kan arbetsgivaren inte helt tillgodogöra sig den medförda pensionsrätten enligt mom 3 skall den pensionsgrundande tiden enligt mom 2 minskas i den omfattning som anges i tillämpningsföreskrifterna.

5 Utges pension eller liknande förmån, vartill rätt förvärvats på grund av annan än i § 1 mom 1 avsedd anställning eller i uppdrag, som arbetstagaren innehaft under ledighet, som inte påverkar arbetstagarens pensionsrätt enligt PA-KL, skall motsvarande belopp avdras från pensionsförmånerna enligt PA-KL.

Anmärkning

Med "pension eller liknande förmån" avses även månadsersättning från avtalsgruppsjukförsäkring.

Vad som sagts ovan gäller även förmån som förvärvats under tid då arbetstagaren uppburet ersättning från AGS-KL, haft rätt till garantipension eller sjukpension eller haft rätt till ålderspension enligt § 5 punkt 1 i förhandlingsprotokoll om PA-KL 1984-11-15.

6 Tidssamordning med pensionsrätt enligt STP/STPK-planen sker under förutsättning att

- kostnadsbidrag från AMF eller KP tillfaller arbetsgivaren eller
- STP/STPK-pension utges till arbetstagaren, varvid arbetsgivaren tillgodogör sig denna pension genom minskning av pensionen enligt PA-KL.

Anmärkning

Kostnadsbidrag beräknas enligt av kommunförbunden, SAF respektive KFO och LO godkända bestämmelser.

Tidssamordning skall dock inte ske om arbetstagaren - då pension enligt PA-KL skall utges eller senare - uppehåller anställning förenad med pensionsrätt enligt STP/STPK-planen.

Har pensionsgrundande tid tillgodoräknats arbetstagaren enligt mom 2 e) för ålderspension före 65 års ålder och utges inte kostnadsbidrag eller STP/STPK-pension skall arbetstagarens ålderspension minskas med för mycket uppburen pension. Arbetsgivaren kan besluta att sådan minskning inte skall ske.

Tillämpningsföreskrifter

till § 6 mom 2 g)

(Värdering av medförd pensionsrätt, tidssamordning)

Tid tillgodoräknas till så stor del av 30 år som svarar mot förhållandet mellan de försäkringstekniskt beräknade kapitalvärdena av den medförda pensionsrättens ålderspensionsförmåner och ålderspension enligt PA-KL, dock högst den anställningstid som ligger till grund för den medförda pensionsrätten.

Beräkning görs per den tidpunkt tidssamordning skall ske eller den senare tidpunkt pensionsförmån enligt PA-KL utges. Beräkning görs dock med tillämpning av det basbelopp som gällde då den medförda pensionsrätten slutligt intjänats.

Beteckningar

B Basbeloppet

P Årsmedelpoäng

Bp Bruttopension (kr/år)

Sa Samordningsavdrag (kr/år)

K_x Kapitalvärde av en livsvarig pension om 1 kr/år från x års ålder

Mt Tid som skall tillgodoräknas, begränsad enligt ovan

Vt Kapitalvärdet av den medförda pensionsrättens ålderspensionsförmåner.

Vn Kapitalvärdet av ålderspension enligt PA-KL

Beräkningsregler

1 Kapitalvärdet av den medförda pensionsrättens ålderspensionsförmåner, Vt, beräknas som summan av utbetalade belopp och kapitalvärdet av återstående ålderspensionsförmåner.

I förmånsbelopp inräknas tilldelade pensionstillägg.

2 Kapitalvärdet av ålderspension enligt PA-KL, V_n , bestäms på följande sätt:

a) B_p beräknas med tidsfaktor = 1 och utan hänsyn till förtida eller uppskjutet uttag

b) $S_a = 0,8725 B + 0,6 (P-1) B$ dock högst 4,7725 B för
P större än eller lika med 7,5

och lägst 1,3525 B för

P mindre än eller lika med 1,8

c) $V_n = B_p \times K_x - S_a \times K_{6411}$

3 Tid som skall tillgodoräknas, M_t beräknas:

$$M_t = \frac{V_t}{V_n} \times 30 \text{ år}$$

4 Har tjänstetid värderats enligt tillämpningsföreskrifterna till PAK/LPAK och har arbetstagaren erhållit besked därom, tillgodoräknas tid i minst lika stor omfattning.

5 Kapitalvärden beräknas med tillämpning av de i bilaga 3 angivna grunderna.

till § 6 mom 3 tredje stycket

(Bestämning av medförd pensionsförmåns värde)

Värdet av den medförda pensionsförmånen utgörs av det belopp - **garantibelopp** - som beräknas med tillämpning av nedanstående regler.

1 Ålderspensionsförmån omräknas försäkringstekniskt till ett livsvarigt månadsbelopp per den tidpunkt ålderspensionsförmån enligt PA-KL utges.

2 Utges garantipension eller sjukpension enligt PA-KL, bestäms garantibeloppet av den medförda pensionsförmånens belopp. Omräkning görs sedan enligt punkt 1 vid den tidpunkt ålderspension enligt PA-KL utges.

3 Utbetalas den medförda pensionsrätten såsom sjukpension (sjuklivränta), bestäms garantibeloppet av det utgivna förmånsbeloppet. Omräkning görs sedan enligt punkt 1 vid den tidpunkt den medförda ålderspensionsförmånen utges.

4 Utges efterlevandepension enligt PA-KL skall garantibeloppet bestämmas efter förhandlingar mellan de centrala parterna.

5 Om den medförda pensionsförmånen skall samordnas med socialförsäkringsförmån, bestäms garantibeloppet av den medförda pensionsförmånens belopp. Omräkning görs sedan enligt punkt 1 eller 4 vid den tidpunkt förmånens nettobelopp kan bestämmas, dock senast vid 65 års ålder.

6 Vid den försäkringstekniska omräkningen beaktas dels utbetalda förmånsbelopp som tillfallit arbetsgivaren, dels kapitalvärdet av återstående förmånsbelopp till arbetstagaren eller den förmånsberättigade.

7 I förmånsbeloppen inräknas tilldelade pensionstillägg.

8 Den försäkringstekniska omräkningen görs med tillämpning av de i bilaga 3 angivna grunderna.

9 Det ovan bestämda garantibeloppet skall förändras i samma grad som basbeloppet ändrats från den kalendermånad då pensionsförmån enligt PA-KL utges.

till § 6 mom 4

(Minskning av pensionsgrundande tid)

Tid tillgodoräknas till så stor del av förmånsgrundande tid som svarar mot förhållandet mellan värdet av den del, som arbetsgivaren tillgodogör sig och det totala värdet av den medförda pensionsrättens ålderspensionsförmåner respektive efterlevandepension.

Beräkning görs per den tidpunkt tidssamordning skall ske eller den senare tidpunkt pensionsförmån enligt PA-KL utges.

Beräkningsregler

1 Värdet av den del, som arbetsgivaren tillgodogör sig beräknas som summan av förmånsbelopp som utbetalats till arbetsgivaren och kapitalvärdet av återstående ålderspensionsförmåner respektive efterlevandepension.

2 Det totala värdet utgör summan av vad som beräknats enligt punkt 1 och förmånsbelopp som utbetalats till arbetstagaren eller den förmånsberättigade.

3 I förmånsbelopp inräknas tilldelade pensionstillägg.

4 Vid beräkning enligt punkterna 1 och 2 bortses från utbetalade sjukpensionsförmåner.

5 Kapitalvärden beräknas med tillämpning av de i bilaga 3 angivna grunderna.

§ 7 Pensionsgrundande lön och årspoäng

1 Pensionsgrundande lön beräknas för kalenderår och utgörs av förmåner i anställningen enligt § 1 mom 1 som utgivits av arbetsgivaren enligt

- § 13 i AB med tillhörande särskilda bestämmelser/specialbestämmelser,
- § 3 i LANT

och motsvarande förmåner enligt lokala bestämmelser.

Under hel eller partiell ledighet till följd av sjukdom, olycksfall eller arbetsskada, ledighet enligt lag om rätt till ledighet för vård av barn eller ledighet utan rätt till förmåner enligt första stycket på grund av fackligt förtroendeuppdrag utgörs den pensionsgrundande lönen i stället av det lönebortfall som uppkommit genom tillämpning av § 15 i AB eller motsvarande i särskilda bestämmelser/specialbestämmelser.

Anmärkning

För arbetstagare som hänförs till grupp 2 och som avses i särskilda bestämmelser för viss jourtjänstgörande personal eller betingsarbetande städpersonal bestäms lönebortfallet med hänsyn till den tid som arbetstagaren skulle ha tjänstgjort under ledigheten.

2 För varje kalenderår beräknas en årspoäng, som utgör kvoten mellan pensionsgrundande lön enligt mom 1 och basbeloppet för samma år. Årspoäng beräknas inte för sådant år då den pensionsgrundande lönen är noll.

Övergångsbestämmelser

till § 7 mom 1

Pensionsgrundande lön för år 1993 och tidigare år beräknas enligt bestämmelserna i deras lydelse före 1994-01-01.

till § 7 mom 1 och 2

Pensionsgrundande lön för år 1981 utgörs av

- summan av under året gällande pensionslöner enligt § 7 mom 1-4 och 6 i PAK/LPAK multiplicerad med för samma tid gällande sysselsättningsgrad och
- sådana uppburna avlöningsförmåner som enligt § 8 PAK/LPAK skulle ha beaktats vid beräkning av lönetillägskvot för året.

Anmärkning 1

Bestämmelserna om hur semesterdagstillägget skall beaktas vid beräkning av pensionsunderlag i § 8 PAK/LPAK skall äga motsvarande tillämpning.

Anmärkning 2

För arbetstagare som uppbar delpension enligt DPL under år 1981 utgörs sysselsättningsgraden under den tid av år 1981 som arbetstagaren uppburit delpension av den sysselsättningsgrad som gällde omedelbart före arbetstidsminskningen.

Årspoängen för år 1981 beräknas som kvoten mellan pensionsgrundande lön beräknad enligt ovan och basbeloppet 16 100 kronor.

Pensionsgrundande lön för åren 1982-1984 fastställs enligt bestämmelserna i § 7 PA-KL.

För arbetstagare, vars överenskomna arbetstid minskats (anställningen omreglerats) till följd av att arbetstagaren erhållit förtidspension eller sjukbidrag enligt AFL eller livränta enligt LAF eller LSP skall pensionsgrundande lön, under den tid av perioden 1982-1984, som den sänkta arbetstiden gällt, fastställas som om det varit fråga om ledighet till följd av sjukdom.

För arbetstagare som minskat arbetstiden i samband med uttag av delpension enligt DPL eller kompletterande delpension skall pensionsgrundande lön, under den tid av perioden 1982-1984, som arbetstagaren haft delpension, fastställas som om det varit fråga om ledighet till följd av sjukdom. För arbetstagare som i samband med delpensioneringen omplacerats till anställning med lägre lönegrad eller lägre lön skall den pensionsgrundande lönen dock bestämmas som om arbetstagarens löneklasslön (motsvarande) lägst utgick enligt den lönegrad arbetstagaren tillhörde omedelbart före arbetstidsminskningen.

Årspoängen för åren 1982-1984 beräknas som kvoten mellan enligt ovan beräknad pensionsgrundande lön för respektive år och basbeloppet för samma år. Årspoäng beräknas inte för sådant år då den pensionsgrundande lönen är noll.

§ 8 Beräkningstidpunkt, beräkningsår och årsmedelpoäng

1 Med beräkningstidpunkt avses den tidigaste tidpunkt då arbetstagaren

- a) uppnår pensionsåldern eller pensioneringsperiodens övre gräns eller dessförinnan avgår med rätt till ålderspension,
- b) minskar arbetstiden i samband med uttag av delpension enligt DPL eller kompletterande delpension,
- c) får rätt till förtidspension eller sjukbidrag enligt AFL,¹⁾
- d) får rätt till garantipension eller sjukpension,
- e) får sin arbetsförmåga i anställningen bestående nedsatt med minst hälften till följd av arbetsskada och därför erhåller rätt till livränta enligt LAF eller LSP i minst motsvarande grad,
- f) avlider,
- g) avgår med rätt till livränta eller visstidspension eller
- h) avgår med rätt till efterskydd enligt § 1 mom 4.

Med beräkningsår avses det kalenderår varunder beräkningstidpunkten infaller.

Anmärkning till b)-e)

Beräkningstidpunkten i fall som avses i b)-e) infaller vid utgången av månaden före den varunder förutsättningsarna för rätten till respektive förmån inträtt.

Anmärkning till c) och e)

Upphör rätten till förtidspension eller sjukbidrag enligt AFL eller rätten till livränta enligt LAF eller LSP skall beräkningstidpunkt och pensionsgrundande lön fastställas enligt tillämpningsföreskrifterna.

¹⁾ Se även förhandlingsprotokoll 1984-11-15 § 4 punkt 6.

2 ¹⁾Vid beräkning av pensionsförmån beaktas årspoängen för de sju kalenderår som närmast föregår året före beräkningsåret. Har tid tillgodoräknats enligt § 6, kan lön som hänförs till sådan tillgodoräknad tid beaktas vid beräkning av årspoäng. Vad i föregående mening sägs gäller inte för arbetstagare anställd på särskilt visstidsförordnande.

För de högsta fem årspoäng beräknas medelvärdet, kallat årsmedelpoäng (P). Årsmedelpoängen skall dock utgöra lägst 60 procent av den högsta av dessa årspoäng.

3 ¹⁾ Om årspoäng inte kan beräknas för samtliga i mom 2 nämnda sju år, skall årsmedelpoäng, beräknas med tillämpning av reglerna nedan i den ordning som följer.

- a) Har årspoäng beräknats för sju av de åtta kalenderår som närmast föregår beräkningsåret, beräknas årsmedelpoängen som medelvärdet av de fem högsta årspoängen.
- b) Har årspoäng beräknats för sex av de åtta kalenderår som närmast föregår beräkningsåret, beräknas årsmedelpoängen som medelvärdet av de fyra högsta årspoängen.
- c) Har årspoäng beräknats för fem av de åtta kalenderår som närmast föregår beräkningsåret, beräknas årsmedelpoängen som medelvärdet av de tre högsta årspoängen.
- d) Har årspoäng beräknats för fyra av de åtta kalenderår som närmast föregår beräkningsåret, beräknas årsmedelpoängen som medelvärdet av de två högsta årspoängen.
- e) Har årspoäng beräknats för tre av de åtta kalenderår som närmast föregår beräkningsåret, beräknas årsmedelpoängen som medelvärdet av de två högsta årspoängen.

Årsmedelpoäng enligt a) - e) skall dock utgöra lägst 60 procent av den högsta av de i medelvärdet ingående årspoängen.

- f) Har årspoäng beräknats för två av de åtta kalenderår som närmast föregår beräkningsåret, utgörs årsmedelpoängen av den högsta av dessa årspoäng. Det förutsätts här att pensionsgrundande lön har beräknats under minst ett helt kalenderår.

¹⁾ Bestämmelserna i § 8 mom 2 och 3 gäller för pensionsfall med beräkningsår 1991 eller senare. För pensionsfall med beräkningsår 1990 eller tidigare gäller alltså bestämmelserna i deras tidigare lydelse.

- g) Har årspoäng beräknats för ett av de åtta kalenderår som närmast föregår beräkningsåret och pensionsgrundande lön har beräknats för hela kalenderåret, utgörs årsmedelpoängen av denna årspoäng.
- h) Har pensionsgrundande lön beräknats för del av kalenderåret närmast före beräkningsåret, utgörs årsmedelpoängen av sådan pensionsgrundande lön som utgivits under första tolv månadersperioden, inklusive del av beräkningsåret, dividerad med basbeloppet för respektive år och lönedel.

I övriga fall bestäms årsmedelpoängen efter förhandlingar mellan de centrala parterna. Central förhandling skall även ske för f) - h) om part så begär.

Tillämpningsföreskrifter

till § 8 mom 1 anmärkning till c) och e)

Består anställningen sedan rätten till förmån som anges i c) och e) har upphört skall ny beräkningstidpunkt fastställas till den därefter infallande tidigaste tidpunkten enligt mom 1. Har den överenskomna arbetstiden minskats (anställningen omreglerats) till följd av att arbetstagaren erhållit i c) och e) angivna förmåner skall pensionsgrundande lön, under den tid, som den sänkta arbetstiden gällt, fastställas som om det varit fråga om ledighet till följd av sjukdom.

Består inte anställningen skall beräkningstidpunkten inte ändras.

Övergångsbestämmelser

till § 8 mom 1-3

Vid beräkning av pensionsförmån enligt PA-KL är 1985 tidigaste beräkningsår och beräknas årspoäng inte för tid före år 1981.

Anmärkning

För arbetstagare som börjat uppbära förtidspension eller sjukbidrag enligt AFL, livränta enligt LAF eller LSP, delpension enligt DPL eller kompletterande delpension före 1985-01-01 är beräkningsåret sålunda 1985.

§ 9 Ålderspension

1 Ålderspension utges till arbetstagare som avgår från anställningen vid pensionsåldern eller vid tidpunkt under pensioneringsperioden. För arbetstagare som avgår före pensionsåldern eller pensioneringsperiodens nedre gräns - dock ej arbetstagare som avses i tredje stycket - gäller vad som sägs nedan om förtida uttag. För arbetstagare som avgår efter pensionsåldern eller övre gränsen gäller vad som sägs nedan om uppskjutet uttag.

Ålderspension utges vidare från pensionsåldern eller övre gränsen till arbetstagare som avgått från anställningen och som från beräkningstidpunkten enligt § 8 mom 1 och kontinuerligt intill pensionsåldern eller övre gränsen

- haft rätt till visstidspension,
- haft rätt till garantipension eller sjukpension,
- erhållit ersättning från av arbetsgivaren tecknad AGS-KL eller
- haft rätt till livränta enligt LAF eller LSP i den omfattning som anges i § 8 mom 1 e).

Anmärkning

Till arbetstagare som har rätt till efterskydd enligt § 1 mom 4 utges ålderspension även om ersättningar enligt c) och d) ovan börjat utges under efterskyddstiden.

Ålderspension kan, efter överenskommelse med arbetstagaren och under rättelse till berörd lokal facklig organisation, utges tidigast fem år före pensionsåldern eller pensioneringsperiodens nedre gräns, om arbetstagaren befinns oförmögen att utföra sitt arbete på tillfredsställande sätt av annan anledning än vad som anges i § 4 mom 2.

Arbetstagare har rätt att före pensionsåldern eller nedre gränsen avgå med ålderspension - förtida uttag. För arbetstagare med 60 års pensionsålder föreligger rätt till sådan avgång tidigast vid utgången av den månad då arbetstagaren fyller 57 år och för annan arbetstagare tidigast vid utgången av den månad då arbetstagaren fyller 60 år.

Rätt till ålderspension vid avgång under pensioneringsperioden eller vid förtida uttag föreligger tidigast tre månader efter det att arbetstagaren skriftligen hos arbetsgivaren ansökt om pension.

2 Ålderspension beräknas på följande sätt:

Årsmedelpoängen (P) indelas i skikt enligt tabellen nedan. Dessa skikt av årsmedelpoängen multipliceras var för sig med angivet procenttal i respektive skikt.

Skikt av P (uttryckt i antal basbelopp)	Nivå i %
0 - 1	96
1 - 2,5	78,5
2,5 - 3,5	60
3,5 - 7,5	64
7,5 - 20	65
20 - 30	32,5
30 -	0

Summan härav multipliceras med tidsfaktorn och resultatet kallas **bruttospensionspoäng**.

Vid förtida uttag minskas bruttopensionspoängen med nedan angivna procenttal för varje hel månad som återstår från avgången till pensionsåldern eller nedre gränsen.

Uppnådd levnadsålder vid avgången

Pensionsålder eller pensioneringsperiod	57 år	58 år	59 år	60 år	61 år	62 år	63 år	64 år
65	-	-	-	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3
63 - 65	-	-	-	0,5	0,45	0,35	-	-
63	-	-	-	0,5	0,45	0,35	-	-
60	0,5	0,5	0,5	-	-	-	-	-

Anmärkning

Exempel

Om arbetstagare med 65 års pensionsålder gör förtida uttag från 60 års ålder - sammanlagt 59 månader - blir minskningen $12 \times 0,5 + 12 \times 0,5 + 12 \times 0,4 + 12 \times 0,3 + 11 \times 0,3 = 23,7$ procent.

Medges arbetstagare kvarstå i anställning efter det att arbetstagaren uppnått pensionsåldern eller övre gränsen - uppskjutet uttag - ökas bruttopensionspoängen med 0,1 procent för varje hel månad som förflutit från och med den månad varunder arbetstagaren fyller 65 år till och med avgångsmånaden, dock längst till och med den månad då arbetstagaren fyller 67 år.

Ålderspensionen utgör per år det belopp som erhålls genom att multiplicera bruttopensionspoängen - i förekommande fall minskad eller ökad enligt ovan - med vid varje tid gällande basbelopp.

§ 10 Visstidspension

1 Visstidspension utges till arbetstagare anställd på särskilt visstidsförordnande, som avgår antingen på grund av att förlängt förordnande inte erhålls eller - om arbetstagaren innehaft särskilt visstidsförordnande sammanhängande i minst tolv år - på egen begäran. Sådan pension utges dock inte vid avgång enligt § 4.

Visstidspension utges under tiden från avgången och längst till pensionsåldern, pensioneringsperiodens övre gräns eller den tidigare tidpunkt då ålderspension enligt PA-KL utges.

2 Vid tillämpning av § 5 skall följande undantag och tillägg gälla vid beräkning av visstidspension

- för hel visstidspension erfordras att den pensionsgrundande tiden är minst 12 år,
- tid enligt § 5 mom 1 d) hos annan arbetsgivare¹⁾ tillgodoräknas inte,
- annan tid än anställningstid i särskilt visstidsförordnande reduceras genom multiplikation med 12/30,

1) Se även förhandlingsprotokoll 1988-04-28 § 3 punkt 2.

- understiger den pensionsgrundande tiden nio år skall den ökas med hälften, dock högst med tiden från förordnandets utgång till pensionsåldern eller pensioneringsperiodens övre gräns och inte i något fall till mer än nio år och
 - tidsfaktorn är kvoten mellan pensionsgrundande tid och 12 år, dock högst talet 1.
- 3 Visstidspension beräknas på följande sätt:

Årsmedelpoängen (P) indelas i skikt enligt tabellen nedan. Dessa skikt av årsmedelpoängen multipliceras var för sig med angivet procenttal i respektive skikt.

Skikt av P (uttryckt i antal basbelopp)	Nivå i %
0 - 1	96
1 - 2,5	78,5
2,5 - 3,5	60
3,5 - 7,5	64
7,5 - 20	5
20 - 30	32,5
30 -	0

Summan härav multipliceras med tidsfaktorn beräknad enligt mom 2 och resultatet kallas **bruttopensionspoäng**.

Visstidspensionen utgör per år det belopp som erhålls genom att multiplicera bruttopensionspoängen med vid varje tid gällande basbelopp.

4 Har arbetstagare förvärsinkomst skall visstidspensionen minskas med 75 procent av förvärsinkomsten multiplicerad med tidsfaktorn. Beräkningar enligt detta moment görs för kalendermånad. Arbetsgivaren kan efter arbetstagarens hörande fastställa längre avräkningsperiod.¹⁾

¹⁾ Se även förhandlingsprotokoll 1984-11-15 § 4 punkt 7.

Anmärkning

Med förvärsinkomst avses dels sådana inkomstslag som anges i 11 kap 2 och 3 §§ i AFL, dels annan förmån - t ex sjuklön, förtidspension, tjänstepensionsförmån eller ersättning från avtalsgruppsjukförsäkring - som avser att ersätta inkomst av anställning eller annat förvärsarbete. Vad som sägs i § 14 mom 1 sjunde och åttonde styckena skall gälla vid tillämpningen av detta moment. Ovan nämnd minskning görs inte om samordning sker enligt annan paragraf i detta avtal. Från ovan nämnd minskning bortses vidare från sådan inkomst, som anges i 11 kap 2 och 3 §§ i AFL, vars storlek enligt lag eller förordning skall bestämmas med hänsyn till kompletteringspensionen.

5 Arbetstagare är skyldig att enligt arbetsgivarens anvisningar lämna denne uppgifter om sådana inkomstförhållanden som påverkar storleken av visstidspensionen.

6 Om arbetstagare uppenbarligen missbrukar bestämmelserna om visstidspension på ett sätt, som medför vinning för arbetstagaren eller skada för arbetsgivaren, upphör dennes förpliktelser att utge sådan pension till arbetstagaren.

7 Arbetsgivaren får inte besluta om att visstidspension skall upphöra enligt mom 6 utan att arbetstagaren beretts skälig tid, minst 14 dagar, att avge förklaring. I samband med att arbetstagaren bereds tillfälle att avge förklaring bör denne erinras om rätten att påkalla biträde av sin arbetstagarorganisation.

Övergångsbestämmelser

till § 10 mom 4

För arbetstagare som 1984-12-31 innehade särskilt visstidsförordnande, och som därefter oavbrutet innehåft sådant förordnande gäller inte mom 4 vid avgång på grund av att förlängt förordnande senare inte erhålls.

Anmärkning

Sker avgång på egen begäran efter 12 års visstidsförordnande gäller mom 4.

§ 11 Kompletterande delpension ¹⁾

1 Kompletterande delpension utges till arbetstagaren som uppfyller nedan angivna villkor

- a) arbetstagaren har medgivits minska sin arbetstid hos arbetsgivaren på sätt som anges i 5 - 10 §§ i DPL,
- b) PA-KL har gällt för arbetstagaren hos arbetsgivaren fortlöpande sedan minst tre år,
- c) arbetstagaren har tillgodoräknats pensionsgrundande tid enligt § 5 mom 1 a) och d) uppgående till minst tio år och
- d) genomsnittlig årspoäng beräknad enligt mom 3 b) är större än talet 7,5.

Kompletterande delpension utges till arbetstagaren endast för tid varunder arbetstagaren samtidigt uppehåller anställning, som anges i § 1 mom 1 och är berättigad till delpension enligt DPL eller vore berättigad till sådan pension om inte inkomsten efter arbetstidsminskningen överstigit 7,5 basbelopp.

2 Vid beräkning av kompletterande delpension bortses från en minskning av arbetstiden som överstiger 10 timmar per arbetsvecka i förhållande till den försäkrades arbetstid innan den kompletterande delpensionen först beviljats.

3 Vid tillämpning av §§ 7 och 8 gäller följande undantag och tillägg vid beräkning av kompletterande delpension

- a) vid beräkning av årspoäng bortses från lön från annan arbetsgivare,
- b) för de fem kalenderår som närmast föregår arbetstidsminskningen beräknas medelvärdet av de tre högsta årspoängen, kallat **genomsnittlig årspoäng**.

Anmärkning

Saknas årspoäng för ett visst år räknas denna som noll.

- c) för perioden efter arbetstidsminskningen utgörs pensionsgrundande lön av sådana avlöningsförmåner, beräknade enligt § 13 i AB och tillhörande särskilda bestämmelser/specialbestämmelser, som arbetstagaren antas uppbära under det följande året,

- d) årspoängen efter arbetstidsminskningen beräknas som kvoten mellan pensionsgrundande lön enligt c) och det basbelopp som gäller för samma kalendermånad som arbetstidsminskningen, varvid årspoängen begränsas till lägst 7,5,
- e) i den genomsnittliga årspoängen respektive årspoängen efter arbetstidsminskningen inräknas inte mer än hälften av den del varmed poängen överstiger 20 och inte till någon del varmed poängen överstiger 30 och
- f) **årsmedelpoängen (P)** utgör skillnaden mellan genomsnittlig årspoäng och årspoängen efter arbetstidsminskningen beräknade enligt a) - e).

4 Kompletterande delpension beräknas på följande sätt:

Årsmedelpoängen (P) beräknad enligt mom 3 multipliceras med 0,55. Resultatet härav kallas **delpensionspoäng**.

Kompletterande delpension utgör per år det belopp som erhålles genom att multiplicera delpensionspoängen med vid varje tid gällande basbelopp.

5 Vid ytterligare förändring av arbetstiden eller lönen - i den mån lönen överstiger 7,5 basbelopp för kalenderår räknat - skall den kompletterande delpensionen omräknas. Omräkning görs genom att ny pensionsgrundande lön, ny årspoäng och ny årsmedelpoäng beräknas enligt mom 3 c) - f).

Om arbetstagaren använder arbetstidsminskningen hos arbetsgivaren till att öka sin arbetstid i annan anställning, i uppdrag eller i annat förvärvsarbete skall den kompletterande delpensionen minskas i motsvarande grad så länge sådant förhållande råder. Arbetsgivaren kan dock för särskilt fall besluta om undantag härifrån.

6 Arbetstagare är skyldig att enligt arbetsgivarens anvisningar lämna denne uppgifter om ändrade inkomst- eller arbetstidsförhållanden som påverkar rätten till eller storleken av den kompletterande delpensionen respektive delpensionen enligt DPL.

7 Om arbetstagaren uppenbarligen missbrukar bestämmelserna om kompletterande delpension på ett sätt, som medför vinning för arbetstagaren eller skada för arbetsgivaren, upphör dennes förpliktelser att utge sådan pension till arbetstagaren.

¹⁾ Se även förhandlingsprotokoll 1988-04-28 § 3 punkt 5.

8 Arbetsgivaren får inte besluta om att kompletterande delpension skall upphöra enligt mom 7 utan att arbetstagaren beretts skälig tid, minst 14 dagar, att avge förklaring. I samband med att arbetstagaren bereds tillfälle att avge förklaring bör arbetstagaren erinras om rätten att påkalla biträde av sin arbetstagarorganisation.

9 Vid tillämpning av bestämmelserna om kompletterande delpension skall RFV:s verkställighetsföreskrifter till DPL liksom annan praxis hos de allmänna försäkringskassorna vara vägledande.

Övergångsbestämmelser

till § 11

1 För arbetstagare som har rätt till kompletterande delpension före 1994-10-01 eller för arbetstagare som före 1994-10-01 ansökt om kompletterande delpension och fått den beviljad för tid med början före 1995-01-01 gäller alltså bestämmelserna i deras lydelse före 1994-10-01 med följande undantag.

När äldre bestämmelser om beräkning av kompletterande delpension skall tillämpas skall, vid ny beräkning av den kompletterande delpensionen som avser tid efter december 1994, en minskning av arbetstiden med mer än 10 timmar per arbetsvecka i förhållande till arbetstagarens arbetstid innan den kompletterande delpensionen först beviljats beaktas endast om minskningen inte överstiger den arbetstidsminskning som den kompletterande delpensionen senast beräknats efter.

§ 12 Garantipension

1 Upphört att gälla 1988-12-31.

2 Arbetsgivaren kan för särskilt fall efter överenskommelse med arbetstagaren besluta att utge garantipension till arbetstagaren.

Garantipension utges längst till pensionsåldern, pensioneringsperiodens övre gräns eller den tidigare tidpunkt då ålderspension enligt PA-KL utges.

3 Garantipension beräknas på följande sätt:

Årsmedelpoängen (P) indelas i skikt enligt tabellen nedan. Dessa skikt av årsmedelpoängen multipliceras var för sig med angivet procenttal i respektive skikt.

Skikt av P (uttryckt i antal basbelopp)	Nivå i %
0 - 1	96
1 - 2,5	78,5
2,5 - 3,5	60
3,5 - 7,5	64
7,5 - 20	65
20 - 30	32,5
30 -	0

Summan härav multipliceras med tidsfaktorn och resultatet kallas **bruttospoäng**.

Garantipensionen utgör per år det belopp som erhålls genom att multiplicera bruttospoängen med vid varje tid gällande basbelopp.

4 Har arbetstagaren förvärvsinkomst skall garantipensionen minskas med 75 procent av förvärvsinkomsten multiplicerad med tidsfaktorn. Beräkningar enligt detta moment verkställs för kalendermånad. Arbetsgivaren kan efter arbetstagarens hörande fastställa längre avräkningsperiod.¹⁾

Anmärkning

Med förvärvsinkomst avses dels sådana inkomstslag som anges i 11 kap 2 och 3 §§ i AFL, dels annan förmån t ex sjuklön, förtidspension, tjänstepension eller ersättning från avtalsgruppsjukförsäkring - som avser att ersätta inkomst av anställning eller annat förvärvsarbete.

¹⁾ Se även förhandlingsprotokoll 1984-11-15 § 4 punkt 7 och förhandlingsprotokoll 1994-01-20 § 3 punkt 2.

Vad som sägs i § 14 mom 1 sjunde och åttonde styckena skall gälla vid tillämpningen av detta moment. Ovan nämnd minskning görs inte om samordning sker enligt annan paragraf i detta avtal. Från ovan nämnd minskning bortses vidare från sådan inkomst, som anges i 11 kap 2 och 3 §§ i AFL, vars storlek enligt lag eller förordning skall bestämmas med hänsyn till kompletteringspensionen.

5 För fall som avses i mom 2 kan arbetsgivaren besluta antingen att mom 4 inte skall tillämpas eller att från minskningen skall undantas en viss del av inkomsten.

För fall som avses i mom 2 kan garantipensionen efter överenskommelse reduceras med tillämpning av bestämmelserna om förtida uttag i § 9. Reduktionen får avse viss tid, dock längst intill pensionsåldern eller pensioneringsperiodens övre gräns. Reduktionen får ej bli större än vad som skulle ha gällt om arbetstagaren vid avgången fyllt 60 år.

6 Upphört att gälla 1988-12-31.

7 Arbetstagare är skyldig att enligt arbetsgivarens anvisningar lämna denne uppgifter om sådana inkomstförhållanden som påverkar storleken av garantipensionen.

8 Om arbetstagare uppenbarligen missbrukar bestämmelserna om garantipension på ett sätt, som medför vinning för arbetstagaren eller skada för arbetsgivaren, upphör dennes förpliktelser att utge sådan pension till arbetstagaren.

9 Arbetsgivaren får inte besluta om att garantipensionen skall upphöra enligt mom 6 eller mom 8 utan att arbetstagaren beretts skälig tid, minst 14 dagar, att avge förklaring. I samband med att arbetstagaren bereds tillfälle att avge förklaring bör arbetstagaren erinras om rätten att påkalla biträde av sin arbetstagarorganisation.

Övergångsbestämmelser

till § 12 mom 1

För arbetstagare som före 1989-01-01 beviljats garantipension gäller alltså jämt tidigare bestämmelser.

§ 12 a Sjukpension¹⁾

1 Sjukpension utges till arbetstagare som uppfyller nedan angivna villkor.

- arbetstagaren har på grund av sjukdom, olycksfall eller arbetsskada ett arbetstidsbortfall i anställning hos arbetsgivaren,
- arbetstagaren har rätt till förtidspension eller sjukbidrag enligt AFL och
- årsmedelpoängen överstiger talet 7,5.

Anmärkning till b)

Även om villkoret i b) inte är uppfyllt, utges sjukpension till arbetstagare som avgår från anställningen på grund av bestämmelserna i § 4 mom 2.

Sjukpension utges inte för tid varunder arbetstagaren uppburit sjuklön enligt AB för ovan angivet arbetstidsbortfall.

Upphör rätten till förtidspension eller sjukbidrag enligt AFL upphör också rätten till sjukpension. Arbetsgivaren kan besluta att fortsätta att utge sjukpensionen. Sådant beslut kan avse viss tid.

Sjukpension utges längst till pensionsåldern, pensioneringsperiodens övre gräns eller den tidigare tidpunkt då ålderspension enligt PA-KL utges.

2 Sjukpension beräknas på följande sätt:

Årsmedelpoängen (P) indelas i skikt enligt tabellen nedan. Dessa skikt av årsmedelpoängen multipliceras var för sig med angivet procenttal i respektive skikt.

¹⁾ Se även förhandlingsprotokoll 1988-11-25 § 3 punkt 1 och § 4 punkt 2.

Skikt av P (uttryckt i antal basbelopp)	Nivå i %
0 - 1	96
1 - 2,5	78,5
2,5 - 3,5	60
3,5 - 7,5	64
7,5 - 20	65
20 - 30	32,5
30 -	0

Summan härav multipliceras med tidsfaktorn och resultatet kallas **bruttopensionspoäng**.

Om arbetstidsbortfallet i anställning hos arbetsgivaren inte är helt, skall bruttopensionspoängen minskas i förhållande till vid varje tid gällande arbetstidsbortfall.

Sjukpension utgör per år det belopp som erhålles genom att multiplicera bruttopensionspoängen - i förekommande fall minskad enligt ovan - med vid varje tid gällande basbelopp.

3 Arbetstagaren är skyldig att enligt arbetsgivarens anvisningar lämna denne uppgifter om sådana förhållanden som påverkar storleken av sjukpensionen.

4 Om arbetstagare uppenbarligen missbrukar bestämmelserna om sjukpension på ett sätt, som medför vinning för arbetstagaren eller skada för arbetsgivaren, upphör dennes förpliktelser att utge sådan pension till arbetstagaren.

5 Arbetsgivaren får inte besluta om att sjukpensionen skall upphöra enligt mom 4 utan att arbetstagaren beretts skälig tid, minst 14 dagar, att avge förklaring. I samband med att arbetstagaren bereds tillfälle att avge förklaring bör arbetstagaren erinras om rätten att påkalla biträde av sin arbetstagarorganisation.

Övergångsbestämmelser

till § 12 a) mom 1

Sjukpension utges till arbetstagare som uppfyller nedan angivna villkor

- arbetstagaren var 1974-06-30 anställd och underkastad av arbetsgivaren antaget pensionsreglemente (KPR/LKPR), varefter reglementet, PAK/LPAK och PA-KL fortlöpande gällt för arbetstagaren i anställning hos arbetsgivaren intill den tidpunkt, då anställningen upphörde,
- arbetstagaren har avgått från sin anställning på grund av bestämmelserna i § 4 mom 2,
- arbetstagaren har vid avgången tillgodoräknats pensionsgrundande tid om minst sju år i kommunal anställning (se § 15 mom 1 anmärkning) och
- arbetstagaren uppbär partiell månadsersättning enligt av arbetsgivaren tecknad AGS-KL eller har inte rätt till sådan månadsersättning på grund av att hans arbetsförmåga inte är nedsatt med minst hälften.

Anmärkning till a)

Vid tillämpning av denna bestämmelse anses reglementet och avtalen ha fortlöpande gällt för säsonganställd arbetstagare även om fråga varit om sedvanligt anställningsuppehåll uppgående till högst 270 kalenderdagar.

§ 13 Efterlevandepension till vuxen

1 Efterlevandepension utges efter arbetstagare - som vid dödsfallet inte avgått från sin anställning - till efterlevande make, som stadigvarande sammanbodde med sin make vid dennes död, om den efterlevande

- vid dödsfallet stadigvarande sammanbodde med barn under tolv år, som stod under vårdnad av makarna eller endera av dem eller
- oavbrutet hade sammanbott med maken under en tid av minst fem år fram till tidpunkten för dödsfallet.

Anmärkning till b)

Villkoret angående fem år skall anses vara uppfyllt om den efterlevande

- 1989-12-31 och därefter fortlöpande uppfyller villkoren om sammanboende m m och

- skulle erhållit familjepension enligt tidigare gällande regler, om arbetstagaren hade avlidit 1989-12-31.

Med efterlevande make likställs i denna paragraf den som, utan att vara gift, stadigvarande sammanbodde med en icke gift man eller kvinna vid dennes död och som tidigare har varit gift med eller har eller har haft eller då väntade barn med denne. Med efterlevande make likställs även registrerad partner enligt lagen (1994:117) om registrerat partnerskap.¹⁾

Efterlevandepension utges även efter arbetstagare som avgått från sin anställning och som vid dödsfallet har rätt till egenpension.

Rätten till efterlevandepension upphör om den förmånsberättigade ingår äktenskap. Detsamma gäller om den förmånsberättigade stadigvarande sammanbor med någon som denne har varit gift med eller har eller har haft barn med.

Efterlevandepension utges under 5 år.

2 Efterlevandepension beräknas på följande sätt:

Årsmedelpoängen (P) indelas i skikt enligt tabellen nedan. Dessa skikt av årsmedelpoängen multipliceras var för sig med angivet procenttal i respektive skikt.

Skikt av P (uttryckt i antal basbelopp)	Nivå i %
0 - 20	15
20 - 30	7,5
30 -	0

Summan härav kallas efterlevandepensionspoäng.

¹⁾ Gäller fr o m 1995-01-01. Se förhandlingsprotokoll 1994-12-22 § 2 punkt 1c.

Efterlevandepensionen utgör per år det belopp som erhålles genom att multiplicera efterlevandepensionspoängen med vid varje tid gällande basbelopp.

Övergångsbestämmelser

till § 13

1 Bestämmelserna om familjepension¹⁾ i deras lydelse före 1990-01-01 gäller allttjämt, om följande villkor är uppfyllda.

- a) dödsfallet har inträffat före 1990-01-01 eller
- b) arbetstagaren har avgått före 1990-01-01 men dödsfallet inträffar därefter och den förmånsberättigade var 1989-12-31 gift med arbetstagaren eller omfattades av övergångsbestämmelserna angående fränskild hustru eller den förmånsberättigade är barn eller adoptivbarn till arbetstagaren.

§ 13 a Kompletterande änkepension

1 Kompletterande änkepension utges efter arbetstagare - som vid dödsfallet inte avgått från sin anställning - till efterlevande make om följande villkor är uppfyllda

- a) för arbetstagaren har 1989-12-31 och därefter fortlöpande fram till dödsfallet gällt PA-KL hos kommun eller motsvarande pensionsbestämmelser hos annan i bilaga 2 angiven arbetsgivare,
- b) den efterlevande har rätt till änkepension i form av tilläggs pension enligt AFL:s övergångsbestämmelser och
- c) årsmedelpoängen överstiger talet 7,5.

Kompletterande änkepension utges även efter arbetstagare som avgått från sin anställning och som vid dödsfallet har rätt till egenpension.

Kompletterande änkepension utges för sådan tid som änkepension i form av tilläggs pension enligt AFL:s övergångsbestämmelser utges. Om den förmånsberättigade är född 1945 eller senare utges dock kompletterande änkepension längst intill 65 års ålder.

¹⁾ Se även förhandlingsprotokoll 1990-01-04 § 3 punkt 3.

2 Vid beräkning av § 5 gäller följande undantag vid beräkning av kompletterande änkepension

- om den förmånsberättigade är född 1945 eller senare tillgodoräknas pensionsgrundande tid längst till och med 1989-12-31.

3 Kompletterande änkepension beräknas på följande sätt:

Årsmedelpoängen (P) indelas i skikt enligt tabellen nedan. Dessa skikt av årsmedelpoängen multipliceras var för sig med angivet procenttal i respektive skikt.

Skikt av P (uttryckt i antal basbelopp)	Nivå i %
0 - 7,5	0
7,5 - 20	24
20 - 30	12
30 -	0

Summan härav multipliceras med tidsfaktorn och resultatet kallas änkepensionspoäng.

Kompletterande änkepension utgör per år det belopp som erhålles genom att multiplicera änkepensionspoängen med vid varje tid gällande basbelopp.

§ 13 b Barnpension

1 Bampension utges efter arbetstagare - som vid dödsfallet inte avgått från sin anställning - till barn eller adoptivbarn intill dess barnet fyllt 18 år, dock inte barn som vid arbetstagarens död var adopterat av annan än arbetstagarens make. Bampension utges även till barn som fyllt 18 år om barnet bedriver studier som ger rätt till bampension enligt AFL, dock längst till och med juni månad det år då barnet fyller 20 år.

Bampension utges även efter arbetstagare som avgått från sin anställning och som vid dödsfallet har rätt till egenpension.

Rätt till bampension har även sådant utländskt barn som arbetstagaren med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem här i landet för vård och fostran i adoptionssyfte.

2 Bampension beräknas på följande sätt:

Årsmedelpoängen (P) indelas i skikt enligt tabellen nedan. Dessa skikt av årsmedelpoängen multipliceras var för sig med angivet procenttal i respektive skikt.

Skikt av P (uttryckt i antal basbelopp)	Nivå i %
0 - 7,5	10
7,5 - 20	28
20 - 30	14
30 -	0

Summan härav kallas barnpensionspoäng.

Bampension utgör per år det belopp som erhålles genom att multiplicera barnpensionspoängen med vid varje tid gällande basbelopp.

3 Är de förmånsberättigade barnen flera skall bampensionen multipliceras med nedan angivna faktorer.

Antal barn	Faktor
2	1,4
3	1,6
4	1,8
5 eller flera	2,0

Det uppräknade pensionsbeloppet fördelas lika mellan barnen.

4 Har förmånsberättigat barn framställt anspråk på bampension efter det att sådan pension börjat utbetalas, skall redan utbetalt pensionsbelopp inte omfördelas.

§ 14 Samordning med socialförsäkringsförmåner m m

1 Samordning med förmåner enligt socialförsäkring eller därmed jämförlig anordning - **samordningsbara förmåner** - sker enligt bestämmelserna i denna paragraf.

Sådan samordning sker även om rätt till förmån inte föreligger på grund av att denna rätt inskränkts genom arbetstagarens egen åtgärd eller underlåtenhet att vidta åtgärd.

Anmärkning

Undantagande från försäkring för tilläggspension enligt AFL är inte att anse som sådan åtgärd som avses ovan.

Folkpension och tilläggspension i form av ålderspension jämte pensionstillskott samordnas från 65 års ålder även om förmånerna helt eller delvis utges från annan ålder. Härvid bortses från förändring av förmånernas belopp på grund av att de uttagits från annan ålder.

Pensionstillskott samordnas endast om samordning sker med folkpension.

Vid samordning med folkpension och tilläggspension bortses vidare från minskning av dessa förmåner på grund av bestämmelserna i AFL 17 kap 2 § (yrkesskadelivränta m m).

Arbetstagare som samtidigt uppfyllt förutsättningarna i AFL för att erhålla folkpension i form av förtidspension eller änkepension anses vid tillämpningen av bestämmelserna i denna paragraf ha valt den folkpensionsförmån jämte pensionstillskott som är samordningsbar enligt mom 2 nedan.

Om förmån, som skall samordnas, lämnas i form av vård på anstalt eller dylikt, sker samordningen som om förmånen utgivits kontant. Utges förmånen på en gång eller på annat inte regelbundet sätt, sker samordning som om den utgivits fortlöpande.

Sådan utländsk förmån som har väsentligen samma syfte som i mom 2 avsedd förmån, skall vid tillämpningen av bestämmelserna i denna paragraf behandlas som om den utgjorde förmån enligt mom 2.

Har sådan ålderspension enligt AFL jämte pensionstillskott som utges före 65 års ålder återkallats samtidigt som ansökan gjorts om förtidspension eller sjukbidrag enligt AFL, som skall samordnas, skall från och med månaden efter det anmälan om återkallelse skett, ålderspension jämte pensionstillskott samordnas såsom ett förskott på förtidspensionen eller sjukbidraget jämte pensionstillskottet.

För arbetstagare, som uppbär ålderspension, visstidspension, garantipension eller sjukpension, och för vilken rätten till förtidspension eller sjukbidrag enligt AFL jämte pensionstillskott upphör på grund av förtida uttag av ålderspension enligt AFL, skall samordning ändå ske som om rätt till förtidspensionen eller sjukbidraget jämte pensionstillskottet skulle kvarstå till 65 års ålder.

Bestämmelserna tillföres fr o m 1993-01-01

Vid beräkning av samordningsavdrag för folkpension, ATP och pensionstillskott samt delpension bortses från vad som föreskrivs om minskning av basbeloppet enligt 1 kap 6 § 3:e stycket lagen om allmän försäkring, 2 och 2a §§ lagen om pensionstillskott respektive 11 § lagen om delpensionsförsäkring.

Vid beräkning av samordningsavdrag för pensionstillskott bortses från de höjningar av förmånsnivåerna som görs 1993-01-01 enligt 2 och 2 a §§ lagen om pensionstillskott.

2 I ålderspension, visstidspension, garantipension och sjukpension inräknas - med iakttagande av mom 1 - följande förmåner.

a) Folkpension i form av ålderspension, förtidspension och sjukbidrag enligt AFL

Samordning sker i årsmedelpoängens skikt 0-1 med folkpensionen multiplicerad med tidsfaktorn.

b) Tilläggspension i form av ålderspension, förtidspension och sjukbidrag enligt AFL

Samordning sker i årsmedelpoängens skikt 1-7,5, varvid den samordningsbara förmånen bestäms på följande sätt:

Om tilläggspensionens medelpoäng inte överstiger årsmedelpoängen minskad med talet 1 och tilläggspensionens poängårskoefficient inte överstiger tidsfaktorn är den samordningsbara förmånen lika med tilläggspensionen.

Anmärkning

Med tilläggspensionens poängårskoefficient avses kvoten mellan det antal år för vilka pensionspoäng tillgodoräknats arbetstagaren och det antal år som erfordras för hel tilläggspension.

I andra fall än som avses i föregående stycke beräknas den samordningsbara förmånen med tillämpning av AFL 12, 13 och 15 kap varvid

- tilläggs pensionens medelpoäng skall utgöra högst årsmedelpoängen minskad med talet 1 och/eller
- tilläggs pensionens poängårsfaktor begränsas till tidsfaktorn.

c) Pensionstillskott enligt lag om pensionstillskott

Samordning sker i årsmedelpoängens skikt 1-7,5 med pensionstillskottet multiplicerat med tidsfaktorn.

d) Livränta enligt LAF eller LSP

Samordning sker med den livränta - dock inte livränta till efterlevande - som arbetstagaren har rätt till multiplicerad med tidsfaktorn. Med livränta avses den del som återstår efter samordning enligt LAF 6 kap.

e) Delpension enligt DPL

Samordning sker med det belopp vartill arbetstagaren äger rätt.

f) Månadsersättning från AGS-KL

(Gäller fr o m 1993-01-01)

Samordning sker beträffande visstidspension, garantipension och sjukpension med belopp, varmed månadsersättning från av arbetsgivaren tecknad AGS-KL utges. Om AGS-KL-ersättningen är skattefri skall beloppet förhöjas med 30 % i de fall att bruttopensionspoängen understiger talet 7,5 respektive med 50 % i annat fall.

3-5 Upphört att gälla 1989-12-31.

Övergångsbestämmelser

till § 14 mom 1 och 3-5

- 1 Om dödsfallet har inträffat före 1990-01-01 gäller alltså bestämmelserna i deras lydelse före 1990-01-01.
- 2 Om arbetstagaren har avgått före 1990-01-01 men dödsfallet inträffar därefter gäller följande.
 - a) Bestämmelserna i mom 1 i deras lydelse före 1990-01-01, gäller alltså jämt.

b) Bestämmelserna i mom 3-5 ersätts av följande:

I familjepension enligt övergångsbestämmelserna till §13 i PA-KL inräknas - med iakttagande av mom 1 - följande förmåner

- folkpension i form av efterlevandepension, änkepension och ålderspension enligt AFL,
- tilläggs pension i form av efterlevandepension och änkepension enligt AFL,
- pensionstillskott enligt lag om pensionstillskott och
- livränta enligt LAF eller LSP.

Anmärkning

Med livränta avses den del som återstår efter samordning enligt LAF 6 kap.

c) Samordning enligt ovan sker med den förmån som utges med följande undantag

- i familjepension till änka inräknas 48,5 procent av folkpensionen,
- barnpension enligt AFL och/eller livränta enligt LAF eller LSP skall - även om båda föräldrarna avlidit - i de fall då barnpension enligt PA-KL utges endast efter den ena av föräldrarna, beaktas med det belopp, som skulle ha utgivits, om endast denna förälder avlidit.

3 Om arbetstagaren har rätt till familjepension vari inräknas folkpension jämte i förekommande fall pensionstillskott skall samordning enligt § 14 mom 2 begränsas - jämkas - så att dubbel samordning undviks. Förutsättning för sådan jämkning är att i det pensionssystem, från vilket familjepension utges, gäller likartade regler för jämkning av egenpension.

§ 15 Livränta

1 Rätt till livränta föreligger om

- a) arbetstagaren har fyllt 31 år,
- b) PA-KL har gällt för arbetstagaren hos arbetsgivaren fortlöpande sedan minst ett år.

- c) arbetstagarens pensionsgrundande tid i kommunal anställning uppgår till minst tre år och
- d) villkoren i mom 3 är uppfyllda.

Anmärkning

Med kommunal anställning avses anställning hos kommun eller i bilaga 2 angiven arbetsgivare, dock ej anställning, varunder arbetstagaren varit underkastad andra statliga avlöningsbestämmelser än 1950 års avlöningsreglemente för övningslärare eller 1954 års polislönerreglemente.

Med kommunal anställning jämställs anställning med pensionsrätt enligt statliga pensionsbestämmelser dels inom statlig verksamhet, som helt eller delvis övertagits av kommun, för arbetstagare som övergått till anställning hos kommun i samband härmed och därvid blivit underkastad kommunala pensionsbestämmelser, dels för arbetstagare vars pensionering eljest övertagits av kommun.

Med "arbetstagare vars pensionering eljest övertagits av kommun" avses dels sådana provinsialläkare hos landstingskommun, för vilka de särskilda övergångsbestämmelserna för vissa provinsialläkare gäller, dels arbetstagare för vars livränta staten har kostnadsansvar med anledning av att bestämmelserna om s k statlig personlig pensionsrätt enligt SPR upphört att gälla 1977-01-01.

Arbetstagare som i anställning inom statlig verksamhet, som helt eller delvis övertagits av kommun, förvärvat rätt till livränta enligt statliga pensionsbestämmelser före övergången till kommunal anställning skall vara berättigad till livränta enligt denna paragraf trots att arbetstagaren inte uppfyller villkoren i detta moment för rätt till livränta.

Avgår arbetstagare, vars pensionsålder är 65 år, på egen begäran när högst nio månader återstår till pensionsåldern, skall så anses som om arbetstagaren kvarstår i anställningen till pensionsåldern och därvid beviljats ledighet utan rätt till avlöningsförmåner. Vad här sagts gäller inte om arbetstagaren erhåller annan med pensionsrätt förenad anställning än som anges i § 1 mom 1.

2 Avgår arbetstagare från sin anställning i omedelbar anslutning till ledighet varunder arbetstagaren inte för någon del av dag har rätt till lön eller motsvarande ersättning enligt AFL, skall vid beräkning av livränta så anses som om avgången skett vid ledighetens början. Härvid tillämpas för arbetstagaren gällande pensionsbestämmelser i deras lydelse omedelbart före ledighetens början.

3 Livränta utges om arbetstagaren

- a) avgår från anställningen utan att ha rätt till egenpension eller till månadsersättning från av arbetsgivaren tecknad AGS-KL,
- b) avgått från anställningen och vars rätt till sådan förmån som anges i § 9 mom 1 a) - d) upphör före pensionsåldern eller pensioneringsperiodens nedre gräns eller
- c) övergår till sådan anställning hos arbetsgivaren för vilken PA-KL inte gäller.

Livränta utges till arbetstagaren från utgången av månaden före den då arbetstagaren fyller 65 år - **livränteåldern**.

4 Vid tillämpning av § 5 gäller följande undantag vid beräkning av livränta

- a) tid i annan anställning eller i uppdrag som skall tillgodoräknas enligt § 5 mom 1 d) avser endast tid i kommunal anställning - i den mån denna inte tillgodoräknas för livränta enligt statliga pensionsbestämmelser och
- b) tidsfaktorn är kvoten mellan å ena sidan pensionsgrundande tid och å andra sidan summan av denna tid och kalendertiden från avgången till livränteåldern - dock minst 30 år.

Anmärkning 1

Beträffande "kommunal anställning" - se definition i anmärkning till mom 1.

Anmärkning 2

Arbetstagare i anställning inom statlig verksamhet, som övertagits av kommun, får tillgodoräkna anställningstid även före 28 års ålder, som skulle ha beaktats för livränta enligt de statliga pensionsbestämmelserna.

5 Livränta beräknas på följande sätt:

Årsmedelpoängen (P) indelas i skikt enligt tabellen nedan. Dessa skikt av årsmedelpoängen multipliceras var för sig med angivet procenttal i respektive skikt.

Skikt av P (uttryckt i antal basbelopp)	Nivå i %
0 - 7,5	10
7,5 - 20	65
20 - 30	32,5
30 -	0

Summan härav multipliceras med talet 0,95 och tidsfaktorn. Resultatet kallas **livräntepoäng**.

Livräntan utgör per år det belopp som erhålles genom att multiplicera livräntepoängen med det basbelopp som gäller vid avgången.

Vid utbetalning av livränta skall denna förändras i samma grad som basbeloppet ändrats från den kalendermånad då livräntan börjar utges.

6 Upphört att gälla 1989-12-31.

7 Utges till arbetstagare periodisk avgångsersättning enligt AGF-KL från arbetsgivaren skall livräntan minskas med sådan ersättning.

Övergångsbestämmelser

till § 15 mom 1 b)

I tid som anges i mom 1 b) inräknas tid före 1985-01-01 varunder PAK/LPAK gällt för arbetstagaren.

till § 15 mom 3 tredje stycket och mom 6

1 Bestämmelserna om familjelivränta¹⁾ i deras lydelse före 1990-01-01 gäller alltså, om följande villkor är uppfyllda

- dödsfallet har inträffat före 1990-01-01 eller
- arbetstagaren har avgått före 1990-01-01 men dödsfallet inträffar därefter och den förmånsberättigade var 1989-12-31 gift med arbetstagaren eller omfattades av övergångsbestämmelserna angående fränskild hustru eller den förmånsberättigade är barn eller adoptivbarn till arbetstagaren.

§ 16 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

1 Drabbas arbetstagare av arbetsförmåga eller avlider med anledning av att arbetstagaren deltagit i främmande lands krig eller inbördeskrig i främmande land eller eljest åtföljt främmande lands krigsmakt eller under vistelse utomlands tagit sådan anställning eller ägnat sig åt sådan verksamhet, som enligt arbetsgivarens bedömning medfört väsentligt ökad risk för arbetsförmåga eller död, skall pensionsförmån begränsas i den mån och på det sätt arbetsgivaren beslutar.

I föregående stycke stadgad inskränkning i rätten till pensionsförmån gäller även i den mån arbetsförmåga förorsakats av kroppsskada eller sjukdom, som arbetstagaren ådragit sig genom handling eller underlåtenhet för vilken arbetstagaren genom lagakraftvunnen dom ådömts frihetsstraff.

2²⁾ Angående påföljd i pensionsförmånshänseende för den som uppsåtligt framkallat arbetstagares arbetsförmåga eller död skall gälla vad som anges i 18, 19, 20a och 100a §§ lagen om försäkringsavtal.

3 Garantipension eller sjukpension utges inte i fall, som avses i mom 1 och 2.

1) Se även förhandlingsprotokoll 1990-01-04 § 3 punkt 3.

2) Ändring fr o m 1993-01-01, se bilaga till förhandlingsprotokoll 1992-12-23.

4 Om arbetstagare vid läkarundersökning, som påkallats i samband med anställandet, lämnat oriktig uppgift om sitt hälsotillstånd eller förtigit något förhållande av vikt och omständigheterna är sådana att påföljd skulle ha inträtt där fråga varit om försäkring beträffande vilken 4-9 §§ lagen om försäkringsavtal ägt tillämpning, skall pensionsförmån utges endast om och i den mån arbetsgivaren beslutar.

§ 17 Tidpunkt för ändring av pensionsförmån

Pensionsförmån utges respektive ändras från och med den kalendermånad vid vars ingång förutsättningarna härför föreligger. Pensionsförmån upphör att utges med den kalendermånad, under vilken förutsättningarna för förmånen bortfaller.

§ 18 Ändringar av och tillägg till pensionsbestämmelserna

Arbetstagare och förmånsberättigad är skyldiga att iaktta och följa de ändringar av och tillägg till dessa pensionsbestämmelser som kan komma att gälla genom i vederbörlig ordning träffad överenskommelse om ändring av bestämmelserna eller om nytt pensionsavtal.

§ 19 Meddelande om pensionsförmån m m

Arbetsgivaren lämnar arbetstagare eller förmånsberättigad skriftligt meddelande om pensionsförmån då förutsättningar för beräkning av sådan förmån föreligger.

Sådant meddelande lämnas senast då förmånen skall utges, dock att besked om rätt till livränta lämnas då ansökan härom gjorts.

§ 20 Uppgiftsskyldighet m m

1 Arbetstagare och förmånsberättigad är skyldiga att utan onödigt dröjsmål enligt anvisning av arbetsgivaren till denne lämna de uppgifter, som erfordras för bedömning av rätten till pensionsförmån och omfattningen av de förmåner som skall utges. Arbetstagare och förmånsberättigad är vidare skyldiga att medverka till att sådan pensionsrätt som avses i § 6 mom 3 kan tillfalla arbetsgivaren.

2 Arbetstagare är skyldig att på arbetsgivarens begäran lämna läkarintyg om sitt hälsotillstånd. Arbetstagaren är vidare skyldig att följa de föreskrifter, som arbetsgivaren meddelar i syfte att bedöma arbetstagarens arbetsförmåga, att förekomma nedsättning av arbetsförmågan eller att helt eller delvis återställa bristande arbetsförmåga. Sådana föreskrifter får avse undersökning eller behandling av läkare, vård på sjukvårdsinrättning, om skolning, arbetsträning eller annan arbetsvård.

Anvisar arbetsgivaren viss läkare för utförande av undersökning eller för utfärdande av intyg, ersätter arbetsgivaren därav föranledda kostnader till den del dessa inte betalas eller bort betalas av allmän försäkringskassa.

3 Arbetstagare som har rätt till förmån som avses i § 14 skall utan anfordran göra anmälan därom till arbetsgivaren.

4 Ansökan om pensionsförmån skall göras skriftligen enligt de anvisningar, som arbetsgivaren utfärdar.

Anmärkning

Ansökan krävs inte av den vars rätt till pensionsförmån bevakas av Kommunernas Pensionsanstalt (KPA) i enlighet med åtagande i pensionsförvaltningsavtal mellan KPA och arbetsgivaren.

5 Arbetstagare eller förmånsberättigad som inte fullgör skyldigheter enligt mom 1 eller 2 förverkar rätten till utgående pensionsförmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp för mer än sex månader tillbaka. Arbetsgivaren kan dock medge undantag härifrån.

6 Arbetstagare och förmånsberättigad som vistas eller är bosatta utom riket är skyldiga att på anfordran förete bevis som styrker att rätt till pensionsförmån alltjämt föreligger.

§ 21 Utbetalning av pensionsförmån och räntebestämmelser m m

1 Pensionsförmån utbetalas som månadsbelopp, vilket utgör en tolfedel av förmånens årsbelopp.

2 Fordran på pensionsförmån är förfallen till betalning tre månader efter det att ansökan om förmånen ingetts, dock tidigast den dag rätten till förmånen inträtt.

Arbetsgivaren kan medge utbetalning före utgången av tremånadersperioden.

Till betalning förfallen pensionsförmån enligt detta avtal utbetalas vid samma tidpunkt som gäller för utbetalning av pensionstagarens pension enligt AFL eller skulle gällt om arbetstagaren eller den förmånsberättigade för månaden ifråga ägt rätt till sådan pension. Om tidpunkten för utbetalning av engångsbelopp beslutar arbetsgivaren.

Då till betalning förfallen pensionsförmån inte utbetalats i rätt tid utges dröjsmålsränta under de förutsättningar och på de villkor som anges i tillämpningsföreskrifterna.

Ålderspension, efterlevandepension eller livränta kan efter arbetstagarens eller den förmånsberättigades hörande utbetalas såsom engångsersättning. Vid utbetalning av ålderspension skall även utbetalas kapitalvärdet av efterlevandepension. Om inte arbetsgivaren beslutar annat, kan pensionsförmån utbytas mot engångsersättning om kapitalvärdet är högst 150 procent av basbeloppet året före det år utbetalning av pensionsförmånen börjar. Beräkning av kapitalvärden sker enligt tillämpningsföreskrifterna.

3 Har arbetstagare erhållit pensionsförmån enligt PA-KL och har socialförsäkringsförmån, som enligt § 14 skall samordnas med pensionsförmånen, inte beaktats eller kunnat beaktas vid utbetalningen av pensionsförmånen, skall denna förmån som härigenom har utbetalats för mycket anses utgöra förskott på senare utfallande socialförsäkringsförmån.

Har socialförsäkringsförmån - där sådan förmån och pensionsförmån enligt PA-KL utbetalats gemensamt - utbetalats och vid bestämmande av pensionsförmånen beaktats med för högt belopp, skall den med för högt belopp utbetalade socialförsäkringsförmånen anses utgöra förskott på pensionsförmånen.

Vad i föregående två stycken sägs skall äga motsvarande tillämpning i fråga om livränta som skall minskas med periodisk avgångsersättning enligt AGF-KL.

4 Har arbetstagare eller förmånsberättigad erhållit pensionsförmån obehörigen eller med för högt belopp och har detta orsakats genom oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller på annat sätt eller har arbetstagare eller förmånsberättigad i annat fall bort inse att utbetalningen var oriktig, skall det för mycket uppburda beloppet återbetalas.

5 För återbetalning av vad som för mycket uppburits i fall som avses i mom 3 och 4 kan skäligt belopp av pensionsförmån enligt PA-KL innehållas.

Arbetsgivaren kan - om särskilda skäl föreligger - besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

6 Har allmän försäkringskassa enligt 16 kap 12 § AFL beslutat att socialförsäkringsförmån skall betalas till annan än pensionstagaren, skall detsamma gälla pensionsförmån enligt PA-KL, om dessa förmåner utbetalas gemensamt.

Tillämpningsföreskrifter

till § 21 mom 2 fjärde stycket (Beräkning av dröjsmålsränta)

Ränta utges inte om dröjsmålet med utbetalningen beror på att arbetstagaren eller den förmånsberättigade inte i tid fullgjort uppgiftsskyldighet m m, som anges i § 20, inte heller om dröjsmålet beror på annan omständighet som står utanför arbetsgivarens eller KPA:s kontroll.

Ränta utges på nettobelopp av pensionsförmån, som inte utbetalats inom tre kalendermånader räknat från sista dagen i den månad, varunder förmånen förfallit till betalning, om månadsbeloppet eller summa av månadsbelopp överstiger 20 procent av det vid utbetalningstillfället gällande basbeloppet.

Med pensionsförmånens nettobelopp avses här kompletteringspension efter förekommande avdrag, efterlevandepension, livränta eller engångsersättning minskad med enligt nedan angivna schablonregler för beräkning av preliminär skatt.

Då fråga är om kompletteringspension, efterlevandepension eller livränta gör preliminärskatten 30 procent och då fråga är om engångsersättning beräknas preliminär skatt enligt härför avsedd särskild skattetabell.

Ränta utges för tiden från och med månaden efter det att förmånen förfallit till betalning till och med den månad utbetalning sker.

Ränta beräknas för år med en tolfedel för varje kalendermånad av räntebärrättig dröjsmålstid.

Ränta för dröjsmål under visst kalenderår beräknas enligt den räntefot som motsvarar det av Riksbanken fastställda diskontot vid utgången av september månad året närmast före med tillägg av sex procentenheter.

till § 21 mom 2 femte stycket (Beräkning av engångsersättning)

Engångsersättningen beräknas som kapitalvärdet av återstående ålderspensionsförmån och efterlevandepension per den tidpunkt pensionsförmån skall utges eller den senare tidpunkt som månadsbeloppet utbyts mot engångsersättning. Ålderspension kan dock utbytas tidigast vid 65 års ålder.

Anmärkning

Utöver engångsersättning skall också utbetalas eventuella till betalning förfallna månadsbelopp.

Beräkningsregler

1 Ej aktuell efterlevandepension beaktas med det belopp som gäller för ensam förmånsberättigad.

2 Samordningsavdrag för aktuell ålderspension bestäms med hänsyn till de förhållanden som gäller vid utbytestidpunkten.

3-5 Upphört att gälla 1989-12-31.

6 Har arbetstagaren eller den förmånsberättigade rätt till garantibelopp enligt § 6, kan utbyte mot engångsersättning endast göras om den medförda pensionsrätten regleras med engångsersättning.

7 Kapitalvärden beräknas med tillämpning av de i bilaga 3 angivna grunderna.

§ 22 Avrundningsregler

Pensionsgrundande lön, pensionsförmåns årsbelopp och belopp som skall utbetalas avrundas till helt kronor.

Tidsfaktor, årspoäng, årsmedelpoäng, bruttopensionspoäng - i förekommande fall minskad eller ökad enligt §§ 9, 12 och 12 a) - efterlevandepensionspoäng, änkepensionspoäng, barnpensionspoäng, delpensionspoäng och livräntepoäng avrundas till tre decimaler.

Avrundning sker med s k kommersiell avrundning (SIS normer).

Anmärkning

Kommersiell avrundning innebär t ex att 50 öre avrundas till en krona.

§ 23 Handläggning av tvister

Twist om tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser handläggs - med nedan nämnt undantag - i enlighet med gällande huvudavtal (förhandlingsordning). På sådan twist äger 35 § MBL inte tillämpning.

Önskar part efter fullgjord förhandlingsskyldighet fullfölja tvisten skall detta - oavsett vad som anges i huvudavtalet (förhandlingsordningen) - ske genom att parten inom tre månader räknat från den dag förhandlingen avslutats hänskjuter tvisten till i nästkommande stycke angiven skiljenämnd. Sålunda hänskjuten twist avgörs med bindande verkan slutligt av skiljenämnden. Fullföljer part inte tvisten inom ovan föreskriven tid, förlorar parten rätten därtill.

Skiljenämnden skall bestå av sju ledamöter, varav en ledamot tillika är ordförande. Av ledamöterna utser Landstingsförbundet och Svenska kommunförbundet gemensamt tre, Svenska kommunalarbetsförbundet en, TCO-OFs förbundsområden allmän kommunal verksamhet, lärare och hälso- och sjukvård gemensamt en samt SACO-organisationerna samfällt en. Den sjunde ledamoten (ordföranden) utses gemensamt av ovanstående organisationer för ett år i sänder. För envar av ledamöterna utses i enahanda ordning ersättare, som har att inträda i nämnden vid förfall för ledamoten.

Vid avgörande av twist som hänskjutits till skiljenämnden skall nämnden vara fulltalig. Som skiljenämndens ställningstagande gäller den mening, varom minst fyra av nämndens ledamöter enas.

Kommunförbunden och arbetstagarorganisationerna svarar envar för sina representanters kostnader för medverkan i skiljenämnden. Kostnaden för ordförandens medverkan delas lika mellan parterna.

Pensionsåldersförteckning

(pensionsålder och pensioneringsperiod)

A Pensionsålder 65 år:

Gäller samtliga arbetstagare om ej annat anges nedan under B.

B Pensioneringsperiod 63 - 65 år:

1 Arbetstagare vars befattning är klassificerad enligt nedanstående befattningsområde och befattningskategori:

Befattnings- område	Befattnings- kategori	Arbetstagarkategori
01	02	Hälso- och sjukvårdspersonal
02	03	Sjukgymnast
02	05	Arbetsterapibitråde
04	02	Tandhygienist och tandsköterska m fl
06	06	Teknisk personal
07	08	Förskollärare m fl
07	11	Jordbruks- och trädgårdspersonal
08	04	Omsorgspersonal
09	03	Ekonomi- och transportpersonal

2 Arbetstagare vars befattning är klassificerad enligt nedanstående befattningsområde, befattningskategori och befattning:

Bilaga 2 till PA-KL 85

Befattningsområde	Befattningskategori	Befattning	Befattningsbenämning
01	01	01 - 09	Vårdadministratör, sjuksköterska, barnmorska, laboratorieassistent och medicinsk-teknisk assistent
09	02	01 - 02	Ekonomiföreståndare m fl, biträdande ekonomiföreståndare tillika föreståndare för dietkök, dietföreståndare, biträdande föreståndare m fl

3 Arbetstagare vars befattning är klassificerad enligt nedanstående befattningsområde, befattningskategori, befattning och befattningsbenämning:

Befattningsområde	Befattningskategori	Befattning	Befattningsbenämning
01	01	10	Audiometris
01	99	00	Cheffotograf, fotograf
02	99	00	Logopedassistent
07	99	00	Förstadielärare vid förskola för hörselskadade barn
08	01	01	Sådan föreståndare respektive bitr föreståndare vid inrättning för psykiskt utvecklingsstörda vid landstingens omsorgsvård som var upptagen i CAL 84 nr 16 a.
09	02	03	Dietist vid slutenvård

Avseende överföring från CAL 90/BOL 90 till befattningsklassificering hänvisas till överföringstabellen i underbilaga 2 till bilaga 2 till statistiköverenskommelsen.

Förteckning över sådana andra arbetsgivare än kommuner, som avses i § 6 mom 2 a)

Landstingsförbundet

Svenska Kommunförbundet

De 23 länsförbunden som anges i Svenska Kommunförbundets stadgar

Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund

Kommunernas Pensionsanstalt (KPA) t o m 1994-09-30

Sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut (Spri) t o m 1994-09-30

De enskilda anstalternas förbund (DEAF) t o m 1987-12-31

Riksförbundet för enskild handikappomsorg (REKAPP)

fr o m 1988-01-01

Stiftelsen Stora Sköndal

Annan arbetsgivare för vars fullgörande av pensionsutfästelserna kommun eller kommunförbund gjort borgensåtagande.

Försäkringstekniska grunder för beräkning av pensionsförmåns kapitalvärde

1 Ränta (Ändringar fr o m 1990-07-01).

Kontinuerlig beräkningsteknik tillämpas. Räntefoten antages till 5,0 % för år före och 2,0 % för år från pensionsförmån utbetalas.

2 Dödlighet

a) Dödlighetsintensiteten μ_x vid åldern x år antages given genom följande formler:

$$1000\mu_x = 0,0260 \times 10^{0,043x} \quad \text{för man}$$

$$1000\mu_x = 0,0056 \times 10^{0,048x} \quad \text{för kvinna}$$

dock antages att förmånsberättigat barn uppnår slutåldern.

Dödlighetsintensiteten för änka respektive änklings ingår i avgångsintensiteten enligt punkt 3 b).

b) Vid beräkning av ännu icke aktuell efterlevandepension inlägges ett risktillägg dels genom en ökning av dödlighetsintensiteten och en minskning av ränteintensiteten med nedan angivet tal a , dels genom en ökning av sålunda erhållet kapitalvärde med talet b :

$$a = 0,02 \%, \quad b = 10 \% \quad \text{efterlevandepension efter man}$$

$$a = 0,02 \%, \quad b = 10 \% \quad \text{efterlevandepension efter kvinna.}$$

3 Särskilda antaganden beträffande efterlevandepension

Följande antaganden tillämpas vid en arbetstagares död i x års ålder.

a) Sannolikheten g_x att vara gift:

$$100 g_x = 93 \times 10^{-0,0000002(x-53)^4} \quad \text{för man}$$

$$100 g_x = 70 \times 10^{-0,0004(x-37)^2} \quad \text{för kvinna}$$

b) Avgångsintensiteten α_x på grund av dödsfall och omgifte i åldern x år:

$$1000\alpha_x = 0,0074 \times 10^{0,048x} + 40 \times 10^{-0,0012(x-20)^2} \quad \text{för änka}$$

$$1000\alpha_x = 0,0310 \times 10^{0,043x} + 60 \times 10^{-0,0012(x-28)^2} \quad \text{för änklings}$$

c) Ålderskillnaden u_x mellan en gift x -årig arbetstagare och dennes make/maka:

$$u_x = 0,00002x^3 - 0,004x^2 + 0,33x - 5,2 \quad \text{för man}$$

$$u_x = 0,005x^2 - 0,5x + 10 \quad \text{för kvinna}$$

d) Kapitalvärdet f_x^b av bampension per en kronas grundbelopp utöver den pensionsförmån, som skulle utges om inga förmånsberättigade barn funnes:

$$f_x^b = 6,1 \times 10^{-((39-x)/22)^2} \quad \text{för man}$$

$$f_x^b = 3,5 \times 10^{-((35-x)/20)^2} \quad \text{för kvinna}$$

4 Driftskostnader och säkerhetstillägg

Vid beräkning av kapitalvärdet tas hänsyn till driftskostnader och säkerhetstillägg på så sätt att

- i kapitalvärdets bruttobelopp ingår ett tillägg på 2,5 %
- ränteintensiteten minskas med 0,0035.

Hjälpstabeller

- 1 Beräkning av ålderspensionens, visstidspensionens och garanti-pensionens bruttopensionspoäng.
- 2 Beräkning av ålderspensionens bruttopensionspoäng vid förtida uttag.
- 3 Beräkning av familjepensionens bruttopensionspoäng.
- 4 Beräkning av ålderslivräntans livräntepoäng.
- 5 Beräkning av familjelivräntans livräntepoäng.

Hjälptabell 1

Beräkning av ålderspensionens, visstidspensionens och garantipensionens bruttopensionspoäng

Vid beräkning av bruttopensionspoäng används den formel som svarar mot årsmedelpoängens (P) storlek.

P:s storlek	Formel
0 - 1	0,96 x P
1 - 2,5	0,785 x P + 0,1750
2,5 - 3,5	0,60 x P + 0,6375
3,5 - 7,5	0,64 x P + 0,4975
7,5 - 20	0,65 x P + 0,4225
20 - 30	0,325 x P + 6,9225
30 -	16,6725

Resultatet multipliceras med tidsfaktorn (T).

Exempel

1 P = 2,843 T = 0,501

Bruttopensionspoäng:

$$(0,60 \times 2,843 + 0,6375) \times 0,501 = 1,174$$

2 P = 6,661 T = 0,972

Bruttopensionspoäng:

$$(0,64 \times 6,661 + 0,4975) \times 0,972 = 4,627$$

Hjälptabell 2

Beräkning av ålderspensionens bruttopensionspoäng vid förtida uttag

Tabellen visar hur stor del (uttryckt i procent) av bruttopensionspoängen - beräknad enligt § 9 mom 2 första stycket - som återstår sedan denna minskats enligt § 9 mom 2 andra stycket på grund av det förtida uttaget.

Antal månader med förtida uttag	Arbetstagare med pensionsåldern 65 år	Arbetstagare med pensioneringsperiod
1	99,70	99,65
2	99,40	99,30
3	99,10	98,95
4	98,80	98,60
5	98,50	98,25
6	98,20	97,90
7	97,90	97,55
8	97,60	97,20
9	97,30	96,85
10	97,00	96,50
11	96,70	96,15
12	96,40	95,80
13	96,10	95,35
14	95,80	94,90
15	95,50	94,45
16	95,20	94,00
17	94,90	93,55
18	94,60	93,10
19	94,30	92,65
20	94,00	92,20
21	93,70	91,75
22	93,40	91,30
23	93,10	90,85
24	92,70	90,40
25	92,30	89,90

Antal månader med förtida uttag	Arbetstagare med pensionsåldern 65 år	Arbetstagare med pensioneringsperiod
26	91,90	89,40
27	91,50	88,90
28	91,10	88,40
29	90,70	87,90
30	90,30	87,40
31	89,90	86,90
32	89,50	86,40
33	89,10	85,90
34	88,70	85,40
35	88,30	84,90
36	87,80	84,40

Antal månader med förtida uttag	Arbetstagare med pensionsåldern 65 år
37	87,30
38	86,80
39	86,30
40	85,80
41	85,30
42	84,80
43	84,30
44	83,80
45	83,30
46	82,80
47	82,30
48	81,80
49	81,30
50	80,80
51	80,30
52	79,80
53	79,30
54	78,80
55	78,30
56	77,80
57	77,30
58	76,80
59	76,30

Exempel

Pensionsålder 65 år.

Förtida uttag 24 månader före pensionsåldern.

Bruttopensionspoäng före minskning på grund av förtida uttag:
3,5852.

Bruttopensionspoäng efter minskning på grund av förtida uttag:
 $3,5852 \times 0,927 = 3,323$.

Hjälptabell 3

Beräkning av familjepensionens bruttopensionspoäng

Vid beräkning av familjepensionens bruttopensionspoäng används den formel som svarar mot årsmedelpoängens (P) storlek.

P:s storlek	Formel
0 - 20	$0,325 \times P$
20 - 30	$0,1625 \times P + 3,25$
30 -	8,125

Resultatet multipliceras med tidsfaktorn (T).

Exempel

1 $P = 4,802$ $T = 0,972$

Bruttopensionspoäng:

$$0,325 \times 4,802 \times 0,972 = 1,517$$

2 $P = 21,102$ $T = 0,972$

Bruttopensionspoäng:

$$(0,1625 \times 21,102 + 3,25) \times 0,972 = 6,492$$

Hjälptabell 4

Beräkning av ålderslivräntans livräntepoäng

Vid beräkning av livräntepoäng används den formel som svarar mot årsmedelpoängens (P) storlek.

P:s storlek	Formel
0 - 7,5	$0,10 \times P$
7,5 - 20	$0,65 \times P - 4,125$
20 - 30	$0,325 \times P + 2,375$
30 -	12,125

Resultatet multipliceras med talet 0,95 och tidsfaktorn (T).

Exempel

1 $P = 4,802$ $T = 0,572$

Livräntepoäng:

$$(0,10 \times 4,802) \times 0,95 \times 0,572 = 0,261$$

2 $-P = 12,612$ $T = 0,572$

Livräntepoäng:

$$(0,65 \times 12,612 - 4,125) \times 0,95 \times 0,572 = 2,213$$

Hjälptabell 3

Beräkning av familjepensionens bruttopensionspoäng

Vid beräkning av familjepensionens bruttopensionspoäng används den formel som svarar mot årsmedelpoängens (P) storlek.

P:s storlek	Formel
0 - 20	$0,325 \times P$
20 - 30	$0,1625 \times P + 3,25$
30 -	8,125

Resultatet multipliceras med tidsfaktorn (T).

Exempel

1 $P = 4,802$ $T = 0,972$

Bruttopensionspoäng:

$$0,325 \times 4,802 \times 0,972 = 1,517$$

2 $P = 21,102$ $T = 0,972$

Bruttopensionspoäng:

$$(0,1625 \times 21,102 + 3,25) \times 0,972 = 6,492$$

Hjälptabell 4

Beräkning av ålderslivräntans livräntepoäng

Vid beräkning av livräntepoäng används den formel som svarar mot årsmedelpoängens (P) storlek.

P:s storlek	Formel
0 - 7,5	$0,10 \times P$
7,5 - 20	$0,65 \times P - 4,125$
20 - 30	$0,325 \times P + 2,375$
30 -	12,125

Resultatet multipliceras med talet 0,95 och tidsfaktorn (T).

Exempel

1 $P = 4,802$ $T = 0,572$

Livräntepoäng:

$$(0,10 \times 4,802) \times 0,95 \times 0,572 = 0,261$$

2 $-P = 12,612$ $T = 0,572$

Livräntepoäng:

$$(0,65 \times 12,612 - 4,125) \times 0,95 \times 0,572 = 2,213$$

Hjälptabell 5

Beräkning av familjelivräntans livräntepoäng

Vid beräkning av livräntepoäng används den formel som svarar mot årsmedelpoängens (P) storlek.

P:s storlek	Formel
0 - 7,5	0
7,5 - 20	$0,325 \times P - 2,4375$
20 - 30	$0,1625 \times P + 0,8125$
30 -	5,6875

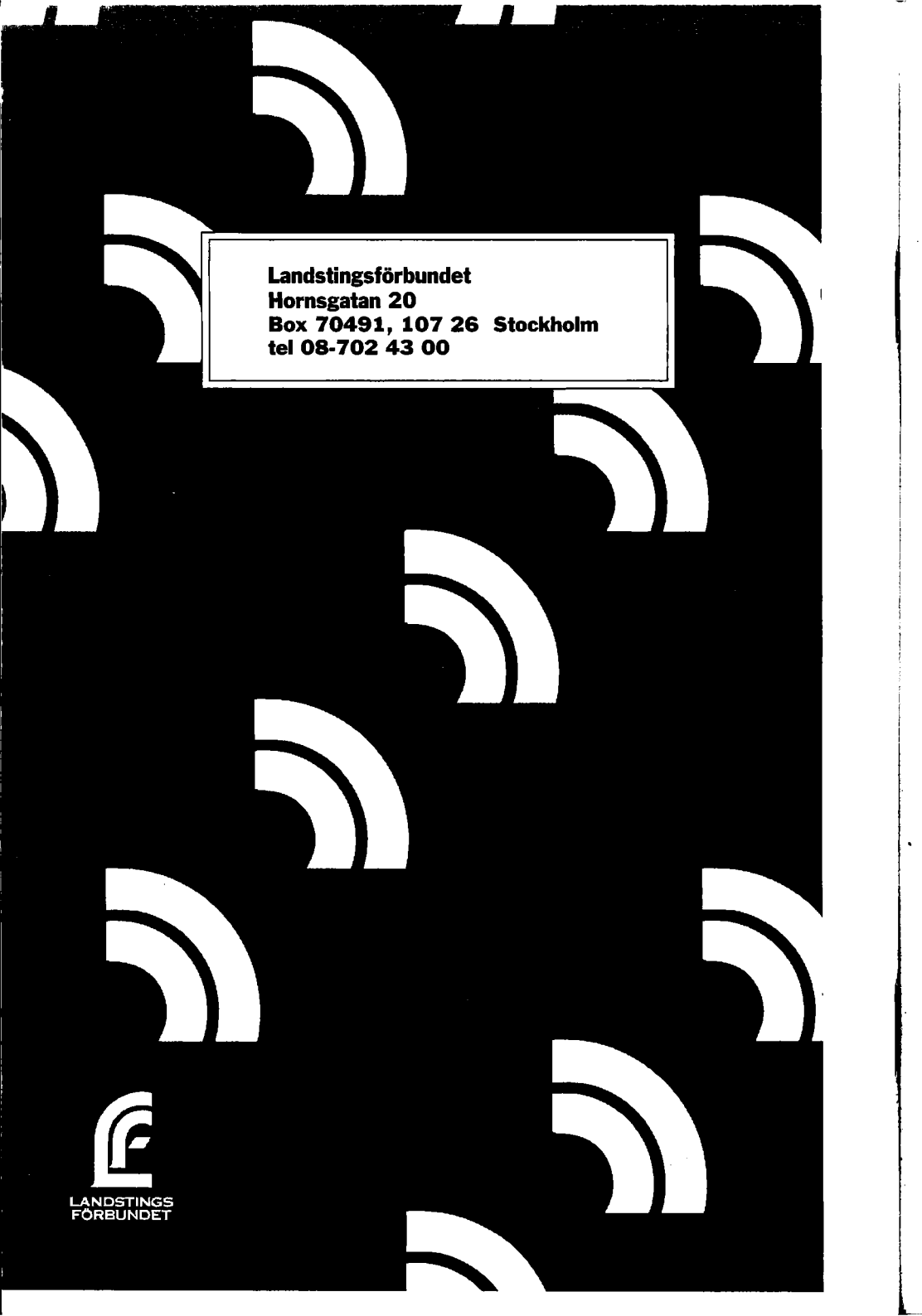
Resultatet multipliceras med talet 0,95 och tidsfaktorn (T).

Exempel

$$P = 12,612 \quad T = 0,424$$

Livräntepoäng:

$$(0,325 \times 12,612 - 2,4375) \times 0,95 \times 0,424 = 0,669$$

**Landstingsförbundet
Hornsgatan 20
Box 70491, 107 26 Stockholm
tel 08-702 43 00**

**LANDSTINGS
FÖRBUNDET**